

EL TIEMPO
Laiķas

LIEPA - JULIO 1949 — II. METAI — Nr. 7 (11)

Tēvišķās rugiuosē

"Laiko" Garbės Leidėjai

Jonas Aukštikalnis, Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfina Marta Geigaitė ir Juozas Petras Šulnis, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Paulina ir Vladas Urbičiai.

ADOLFINA MARTA GEIGAITĖ gimė 1941 m. Argentinoje. Jos tėveliai Antanas ir Marta Marazaitė Geigai gimė ir augo šiaurės Lietuvoje, Biržų apskrityje. Vedę, 1929 m. jie atvyko į Argentina. Nepraslinkus nė trejiems metams, savo įgimtų gabumų ir darbštumo dėka jau 1931 m. įsteigė kėdžių fabriką drauge su iš to paties krašto kilusiu ir tais pačiais 1929 m. į Argentiną atvykusiu p. Kazimieru Šulniu. 1939 m. p. K. Šulnis vedė savo krašto lietuvaitę Domicelę Jotautaitę. 1939 m. šiai lietuviškai išcivijų šeimai gimė sūnus

JUOZAS PETRAS ŠULNIS, kuris kartu su p-le Adolfina Marta Geigaitė yra šito "LAIKO" numerio Garbės Leidėjas. Gražiai lietuviškai auklėjami, abu jaunieji lietuviukai gražiai kalba ne tik ispaniškai, bet ir lietuviškai, mokosi muzikos ir lanko mokyklą. Tuo tarpu pp. Šulnių ir Geigų fabrikas išaugo į vieną iš stambiausių šios rūšies įmonių Argentinoje. Šviesūs ir susipratę patriotai, šitos lietuviškos įmonės savininkai gausiai rėmė ir remia kultūrinis kolonijos reikalus.

Sveikindama savo naujuosius Garbės Leidėjus, "LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką aciu ir linki būti lietuviškos vienybės ir bendradarbiavimo pavyzdžiu mūsų kolonijoj.

ISIDEMĖTINI ADRESAI

1. Lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčia ir raštinė 2. Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje, 3. Argentinos Imigracinis Komitetas, 4. "Laikas" (Redakcija, Administracija ir Skaityklą): visos šios lietuviškos įstaigos yra toje pačioje vietoje:

MENDOZA 2280, AVELLANEDA, BUENOS AIRES, ARGENTINA.

Lietuvių Salė ir Lietuvių Aušros Vartų Parapijos Mokykla: BRASIL 835 (kampas Mendoza), AVELLANEDA, Bs. As.

Į visas viršminėtas įstaigas patogiai galima atvažiuoti sekančiomis susisiekimo priemonėmis: Kolektyvai: 8, 70, 96, 225, San Vicente; Pulmanai: 159, Expreso La Plata — Buenos Aires; Tramvajai: 18, 20, 54 ir kt.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ: 21 de Septiembre 2511, 6 p., Montevideo, Uruguay.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE, AVELLANEDOJE: sekmadieniais ir šeštadieniais šv. mišios 7, 8, 9 val. Lietuviška Suma su pamokslu 10.30 val. Po pietų 16.30 — Rožančius ir palaiminimas. Penktadieniais: 19.30 val. — Rožančius ir palaiminimas.

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALEJE BRASIL 835, AVELLANEDA

1949 m. LIEPOS 10 d., SEKMADIENĮ: Jaunųjų "Birutė" dr-jos mergaičių parengimas. Programoje įdomus vaidinimas, tautiniai šokiai, plastika. Po programos — šokiai. Pradžia 17 val.

1949 m. LIEPOS 16 d., ŠEŠTADIENĮ: "Vyčiai" ruošia šeimynišką Vakara. Programoje linksma komedija ir kt. Programai pasibaigus — šokiai. Pradžia 20 val.

1949 m. LIEPOS 17 d., SEKMADIENĮ: Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje ruošia IŠEIVIŲ BIENOS MINĖJIMĄ. Prieš pietus, 10.30 val. Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos pamaldos už mūsų kolonijos brolius išcivius. Po pietų, 17 val., Lietuvių Saleje didingas minėjimas. Kalbės Lietuvos Miesto žmona Ponja L. Grauzinienė, generolas T. Daukantas, prof. D. Gruodis ir kt. Plati ir įvairi programa su gyvaisiais paveikslais, vaidinimu, tautiniais šokiais ir dainomis. Po programos šokiai, griežiant stipriam orkestrui.

1949 m. LIEPOS 24 d., SEKMADIENĮ: Linksma "Vyčių" popietis su vaidinimu ir kitais įdomiais numeriais. Po to — šokiai. Pradžia 17 val.

1949 m. LIEPOS 30 d., ŠEŠTADIENĮ: Didelis šv. Cecilijos Choro parengimas su įdomiu vaidinimu ir dainomis. Po programos — šokiai. Pradžia 20 val.

1949 m. RUGPIŪČIO 7 d., SEKMADIENĮ: Linksma popietis su įdomia programa ir šokiais. Pradžia 17 val.

Vyčio žodis

Pirmoji Vyčių valdyba, išrinkta 1947 m. sausio 12 d., rūpinosi konsoliduoti pačių draugiją. Kadangi neveiklumas yra visų organizacijų griovėjas, tai ši pirmoji valdyba pirmiausia rūpinosi išplėsti klubo veikimą ir parūpinti lėšų būtiniausiems reikalams. Šiuo tikslu klubas apsiėmė išdekoruoti pp. Povilonių vasarnamį ir surengė įdomius karnavalų vakarus 1947 m. vasario 15 ir 23 dd. Iš gautų pajamų klubas tuojau paskyrė pirmąją savo auką statomai Lietuvių Salei ir mokyklai. Rūpindamasis savo religine pažanga, klubas užsisakė šv. mišias ir jose dalyvavo tų pačių metų kovo 30 d.

Tenka pastebėti, kad tada klubas dar neturėjo savo nusistovėjusio pavadinimo. Jis buvo vadinamas įvairiais vardais: "Katalikiškojo Jaunimo Sąjunga" (Juventud Unida Catolica), "Katalikiškasis Lietuvių Jaunimas" (Juventud Católica Lituana), "Jaunimo Sąjunga" (Juventud Unida). Kun S. Saplio M.I.C. pasiūlymu pagaliau apsisotą prie pastovaus vardo: Klubas "Vytis".

MONTEVIDEO KAPUCINŲ BAŽNYČIOJE CERROJE lietuviškos pamaldos ir toliau vyksta kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį. Naujasis Urugvajaus lietuvių kapeliono kun. Stanislovo Grigaliūno adresas: Marconi 1548, Peñarol, Montevideo.

EL TIEMPO
Laikas

MĖNESINIS LIETUVIŲ ŽURNALAS
LEIDŽIAMAS BUENOS AIRES'E
REDAGUOJA: REDAKCINĖ KOLEGIJA

REVISTA MENSUAL LITUANA

Director Responsable: P. Casimiro Vengras

Redakcijos ir Administracijos adresas: Mendoza 2280,
Avellaneda, Buenos Aires (Argentina) T. E. 20-9027
PRENUMERATOS KAINA: Argentinoje metams 10
pezų, pusei metų 5 pezai, atskiras numeris 1 pezas.
Uruguay'uje metams 4 Urug. pezai. Šiaurės Ameri-
koje ir kitur metams 2 doleriai.

Liepa - Julio 1949

II Metai — Nr. 7 (11)

DU EILĖRAŠČIAI APIE TOLIMĄJĄ

Juozas Kėkštas

TOLIMOJI

Tėvynė tolima, miškai, laukai, dirvonai —
sukaustyti grandim sunkiom kaip mūsų amžiaus dienos.
Ten mirė džiaugsmas ir artojų dainos
ir viešpatauja ledo žiemos.

Svajonių kapinės mintis mums kausto.
Todėl taip neramu širdy ir liūdna būna.
Todėl gyvenimas apkarsta.

Ieškom šviesos nakty. Dienos užtektų
ir rytmečio rasos gairios gal būtų mums gana,
kad vėl pabustum, prisikeltum ir užtvenktum
visas naktis į mus beplaukiančias ir dingtų nykuma.

Tik tolimosios žvilgsnio reikia, mylinčio ir gero...
Beklaidžiodami po audras šaltas mes saulės pasiilgom.
Todėl dažnai taip skaudžiai šnera
pajuodę upės mirties dainą
ir ašaros akis suvilgo...

TOLIMOSIOS SKUNDAS

Aš gyvenu dabar tokiam vaiduokliškam name,
kurio visi langai žvaigždynų šviesai uždaryti
ir pasaulio džiaugsmui. Pro mane
nematomos praeina dienos, o kiekvienas rytas
švintantis
švininių debesų prisiminimais —
man drasko surakintą mintį.

Ir taip atgyja viskas:
matau svajas ir vizijas šviesias, dėl kurių metė
manieji sūnūs visadeginantin aukuran save. Sapnai
sustoja prieš akis kaip didelis, liepsnojęs miškas,

kuriame jau nebeatskiriu detalių. Viskas susilieja
į didžiulį gaisrą. Smilkiniuose šlama
tragiškas žuvimo himnas. Dega vėjai,
nužudytas rytas ir širdis benamė.

Sapnų nenoriu jau ir džiaugsmo nebenoriu.
Vaiduokliškų namų tamsa ties širdimi parimo
plačiu, šakotu voru
ir laša į mane nuodai šiurpaus nusiminimo.

Voratinkliai. Voratinkliai. Voratinkliai.

1949 m. kovo mėn.

Homenaje a Oscar Wladislav de Lubicz Milosz en el X. aniversario de su muerte

Por LYSANDRO Z. D. GALTIER

*Para "LAIKAS" y en memoria
de Jonas Aukštuolis y Bronius
Blavėščiuonas.*

Si tuviera que comparecer un día ante un Juez Supremo, exigente por saber qué hice sobre la tierra, responderíale entre otras cosas: "Fuí amigo de Milosz". Y sentiríame tanto más orgulloso cuanto que compartí ese raro privilegio con una compañía de espíritus particularmente selectos.

Así se expresó más o menos una vez Jean Casou, y así me expresaría yo sin vacilar, en la emergencia: porque yo también fuí amigo de Milosz, ese grande, que fué uno de los más hondos poetas de todos los tiempos.

"Hablar y escribir, — dijo él — he ahí una miserable caridad, porque ello no es comulgar, sino proponer algún motivo a la meditación". Hablar a alguien de él, comporta, pués, una cierta confianza. Confianza en sí mismo. Y conocerlo, nos ayuda a encontrarnos más cerca de nosotros mismos.

La creación en París, en 1939, de la ASSOCIATION DES AMIS DE MILOSZ, que preside el profundo poeta Jean de Bosshère, y de la que el que esto escribe es miembro fundador y representante en Argentina, ha renovado y propugnado entre pequeños grupos literarios el fervor de este lituano, cuya singular predestinación fué el deliberado aislamiento. Su obra, publicada casi siempre en ediciones limitadas, necesitó esperar, como las obras de cierta calidad y densidad humanas, la consagración del tiempo. Pero su influencia en la poesía moderna no tardó en manifestarse, y traspasó toda frontera. Aquí, en América, aparece en el propio Neruda de los buenos

tiempos y, entre nosotros, no es ajena a los César Rosales, Olga Orozco, Arturo Cambours Ocampo, Emma de Cartosio, Alfonso Sola González y tantos otros que se me olvidan.

Nacido el 28 de mayo de 1877 en Cereja, dominio de Mehiley, en la Lituania histórica, de una antigua familia noble, soberana

de una dinastía ducal de Lausacia, la estirpe de Milosz remóntase al siglo XIII. Vive en viejos castillos donde, "de los nenúfares de los lagos sube un olor de los primeros tiempos, un vapor de abismados manzanares de leyenda". Reducido a soledad entre un padre tremendo y una madre siempre azorada, crece en un clima de estupor constante, parecido al sueño. Su infancia atormentada lo hace aparecer ante sus propios ojos como un monstruo engendrado por una madre desconocida y horrible a la que busca sin tregua y no halla en parte alguna el rastro. Extraña maldición pesa sobre su cuerpo, sobre su espíritu.

Quien ha leído su obra, habrá soslayado de tanto en tanto algunos resplandores de esa patética aventura interior.

LYSANDRO Z. D. GALTIER
miembro fundador de la
"Association des Amis de Milosz"

"Cuando la dicha hollaba mi sombra,
cuando los pájaros
"de la risa dábanse contra los espejos de
la noche, cuando las flores
"terribles de la piedad niña sofocaban mi
amor,
"y la envidia, bajando la cabeza,
contemplábase en el vino,
"yo pensaba en vos, soledad, yo pensaba en
vos, desamparada!
"Vos me nutristeis con humilde pan
moreno y con leche

*"y con miel silvestre;
 "era dulce comer en vuestra mano, como
 el gorrión,
 "porque yo no he tenido jamás, oh,
 nodriza!, ni padre ni madre
 "y la locura y la frialdad vagaban sin
 rumbo por mi casa".*

A los 11 años va a París. Inicia allí sus estudios que luego habrá de dedicar a las lenguas orientales. Muertos sus padres y poseedor de una cuantiosa fortuna, dedícase a realizar viajes de estudios filosóficos y literarios a través de Europa, América y África. Es el amigo de Oscar Wilde, quien ha de compartir más de una vez su itinerario; de Jean Lorrain, de Ernest Lajeunesse, de Moréas, de George Moore y de Apollinaire. Este último, jefe de escuela luego, reconocerá públicamente un día a Milosz como precursor y propulsor del movimiento literario que así lo erigió. Ocupa más tarde Milosz en la diplomacia el cargo de Ministro Residente de Lituania en Francia y Consejero de la Legación de ese país en París. El pacto de alianza realizado por Estonia, Lituania y Letonia en 1934, adoptando la tesis sustentada por Milosz diez y siete años antes, en su obra LA ALIANZA DE LOS PAISES BALTICOS, afirma una vez más la visión exacta y de porvenir de este profético escritor, poseedor de todas las intuiciones.

Su obra múltiple y diversa trasunta una calidad y densidad y una vida interior siempre extraordinaria. Comprende entre 1899 y 1939 una treintena de libros: poesía, teatro, novela, cuentos, traducciones, tratados de metafísica, estudios históricos y políticos. Se nacionaliza francés en 1931.

Gran intuitivo, posee la virtud mágica del intérprete, el sentido de lo trascendente. Sus incursiones por la Biblia y sus revelaciones hienden siempre nuevos horizontes. Recuérdese en ese sentido sus ensayos sobre LOS ORIGENES IBERICOS DEL PUEBLO JUDIO, el APOCALIPSIS DESCIFRADO, la CLAVE DEL APOCALIPSIS y los ORIGENES DE LA NACION LITUANA. Sus meditaciones esencialmente metafísicas sobre el movimiento, condúcenle poco antes de 1916, al descubrimiento de la ley espiritual y física de la relatividad universal, al descubrimiento de la "materialidad del espacio vuelto sinónimo de relación de los móviles", adelantándose así a la revelación que hiciera un año más tarde el gran matemático Einstein.

Comparte Milosz con Pöe y Baudelaire el sentido de la atmósfera y del momento único, por el cual el drama espiritual se cristaliza

poéticamente, y como Rilke, con quien lo unen tantas afinidades, así en su vida como en su obra, es un poeta de consciencia. Su expresión no está sin embargo influenciada por ellos. Es, según apunta Rolland de Renèveille, el prototipo del poeta cuya actividad justifica la hipótesis de que la experiencia poética conduce, a quien la frecuente, al descubrimiento de las leyes que el método analógico le revela como valederas, tanto en lo tocante a las creaciones de su espíritu cuanto a las de la fuente desconocida de los mundos. Dice en el CANTICO DEL CONOCIMIENTO:

*"He visitado los dos mundos. El amor me
 condujo hasta el fondo mismo del ser.
 "Llevé sobre mi pecho el peso de la noche;
 mi frente destiló un sudor de muro.
 "He girado en torno a la rueda de pavor de
 los que parten y regresan.
 "Sólo queda en mí, en algún lugar, un
 círculo de oro caído sobre un puñado
 de polvo.
 "Yo exploré a tientas los laberintos
 horrendos del mundo del furor y, bajo
 las masas de agua, duermen mis
 patrias extrañas."*

Podríamos decir quizás, repitiendo a Kierkegaard, que "su vida ha sido un ensayo definitivo y consentido de existencia poética".

Fué un gran solitario. Pasó sus años situado en el tiempo puro; encerrado en sí mismo. Por ello sus poemas tienden a la confidencia, vale decir, que cuentan con el misterio crónico, con los datos inmediatos del corazón. Fué de aquéllos para quienes la poesía no puede desligarse tampoco de la filosofía, ya que ella constituye un acto del conocimiento ejercido según las vías del proceso anológico. Viajero por la tierra, la sombra de sus largas piernas de liebre audáz o de ahorcado — como el mismo las llamara — midieron como un inquieto compás, el tedio de todas las rutas del mundo. Viajó también en espíritu a través de los mensajes filosóficos y religiosos de todos los tiempos y comarcas, que acordábanse entre sí para reconocer una identidad de estructura entre el espíritu humano y el universo, imponiendo de este modo al espíritu, la esperanza de conocer el mundo conociéndose a sí mismo.

Fué un predestinado del recuerdo. Su presencia constante se infiere en sus poemas, nostálgica y triste, como un eco siempre interior. JE NE SUIS PLUS AU MONDE, pudo él mismo exclamar un día, como Rimbaud, el dulce iluminado, ya que él también estuvo más allá de la vida y porque vivió, en cierto modo, — como lo confesó una vez — sólo para tener algo que sobrevivir.

Cuántas veces, durante sus andanzas de viajero sin rumbo, cuando la claridad vaporosa de algún mesón de la tierra atrajo su mirada, oyó, como en un sueño de agua, una voz singular y lenta que decía al oído: "Entra, que bien podrías aquí encontrar a tu alma perdida". Esa alma de Milosz, borrascosa, múltiple y antigua como el canto del mar. Cuántas veces "el tumulto mudo de los recuerdos" se le agolpó en tal forma que, renunciando a buscar en el lenguaje de los hombres una expresión capaz de colmar su ternura y su gratitud, y como impelido por un viento de locura, precipitóse a la calle, abrazó sobre su corazón a hombres, mujeres y niños; arrojóles a manos llenas su dinero, sus alhajas y rióse hasta el llanto cuando oyó atribuir a la influencia del alcohol lo que sabía un efecto de la más sabia ternura. Porque Milosz amó a los hombres con un amor hostil: "con un viejo amor desgastado por la piedad, la soledad y la cólera". "Palabras éstas que parecieran escritas a propósitos para el Dante", exclama Giovanni Papini al citarlas en un estudio sobre el autor de la Divina Commedia. De tal naturaleza y de esa misma composición era el amor que Dante sentía hacia los hombres.

Y así como amó a los hombres, amó a los pájaros, a los animales y a las cosas — esas efímeras — con un místico amor. Sintió íntimamente los mecanismos exteriores de las cosas, apropiadas a sus más secretas tendencias.

"La más humilde cosa guarda en sí su verdad silenciosa" — dijo — y no tuvo reparo alguno en buscar su propio tormento, como Schopenhauer niño, en el corazón mismo de aquéllas. Su secreto instinto guiábalo siempre hacia los lugares desolados donde alguna pena monstruosa esperaba siempre su rescate.

Amó a los pájaros. Fueron ellos sus amigos de infancia. Sus amigos de siempre. Poco antes de su muerte, ocurrida en París hace justamente diez años (y en cuyo homenaje y para "LAIKAS" y para los hijos de la hermosa patria de Vytautas el Grande, Rey del mar, reedito estas palabras), confesábame, en una última y estremecida carta que, ante la angustia y la desazón que experimentó frente al caos apocalíptico universal desencadenado "por las Potencias ciegas y rebeldes que gobiernan en mundo" y, en medio de una sociedad cuyo nivel intelectual decaía cada día y tornábase absolutamente insoportable para quienquiera que hubiera conservado una brizna de buen sentido y de honestidad", — ante esa angustia, había vuelto nuevamente a sus pájaros de la arbolada avenida de Main-

Šiandieną reikalas eina ne apie laisvų žmonių ugdymą masių sąskaiton, nes masės veltui pasitiki savo skaičiumi ir svoriu: jos niekada nepragyvens laisvo žmogaus. Žmonija be laisvų žmonių greitai žūtų, lygiai kaip krinta lapai nuo medžio, kuris syvų neteko. Reikalas eina ir ne apie mašinų naikinimą, bet veikiau ir apie mašinų gelbėjimą, nes mašinų civilizacija galop baigiasi mašinų sunaikinimu. Argi atomnė bomba kaip tyčia nėra mašina mašinoms naikinti? Ji yra mašina mašinoms sunaikinti. Bet ji savo esmėje kartu yra ir mašina masėms naikinti, joms sutraiškinti kraujo spaustuve. Čia mums paaiškėja slaptieji kėsiai anosios globos, kurią modernusis pasaulis kiekviena proga mėgsta parodyti masių atžvilgiu. Tai globa, kylanti iš kraujo troškimo.

Georges Bernanos

tenon y del Parque de Fontainebleu, con el temor de sentirse un tanto olvidado por ellos. Vana aprehensión. "Desde su llegada — comenta — senderos, bosquecillos y sotos resonaron de llamados, y es con un entusiasmo delirante que fué reconocido y festejado por todos los géneros y todas las especies". Y acota aún: "Este fué uno de los tres o cuatro más emocionantes y hermosos recuerdos que llevaré del duro planeta Tierra".

Y éste habrá sido sin duda alguna, su último recuerdo, el último recuerdo de Milosz, ese grande poeta que tenía, al decir de Miomandre, algo de pájaro. Sí, de gran pájaro herido que conservaba, en su torpeza de exilado, la suprema elegancia de su envengadura.

LYSANDRO Z. D. GALTIER (1)

(1) Pintor y escritor argentino, miembro fundador de la ASSOCIATION DES AMIS DE MILOSZ; miembro de la SOCIEDAD ARGENTINA DE ESCRITORES y único escritor autorizado por el poeta para la traducción de sus obras al español, de las que ha publicado ya:

—LOS ORIGENES IBERICOS DEL PUEBLO JUDIO, en las Ediciones Católicas Argentinas, en 1935;

—POEMAS DE MILOSZ, en las Ediciones Huella, en 1941;

—LA CLAVE DEL APOCALIPSIS, en Letras de México, en 1941;

—CANTICOS, SALMOS Y PLEGARIAS, en la Editorial Mediterránea, de Córdoba, en 1943 y

—MIGUEL DE MAÑARA, Misterio en seis cuadros, en la editorial Emecé, en 1947.

(En preparación: ANTOLOGIA POETICA. Homenaje).

LEONARDAS SRUOGA

MŪSŲ KOLONIJOS KLAUSIMAIS

Vos penkioliką, dvidešimt metų atgal galėjome mintinai suskaičiuoti mūsų žymesnius prekybininkus ir pramoninkus. Ir jų tarpe, tačiau, nedaugelis galėjo pasigirti nuosavais namais ir automobiliais, o apie dirbtuves su keliolika ar keliasdešimt žmonių nebuvo nei kalbos.

Vaizdas per šį laiko tarpą žymiai pasikeitė. Dabartiniu metu Argentinos lietuvių prekybininkų ir pramoninkų kapitalai, bendrai sudėti, lengvai viršija kelioliką milijonų pežų. Turime mūsų tarpe gan stambius fabrikantus ir gan aukštą skaičių pasiturinčių asmenų. Ši pažanga yra, be abejo, džiuginanti ir skatinanti — ji įrodo, kad nesame nė kiek silpnesni srityse, kurios pačioj Lietuvoj taniai buvo užleidžiamos svetimtaučiams, kad įgimtais gabumais ir darbštumu galime pasiekti nė kiek nemenkesnių vaisių kokių yra pasiekę kitų kultūrinių tautų žmonės.

Tenka, tačiau, palyginti mūsų asmenišką pažangą su pažanga padaryta visuomeniniame mūsų kolonijos gyvenime. — Prisipažinsime, kad vaizdas žymiai koičias ir palyginimui vietos beveik nėra. Turime beveik tas pačias draugijas, kaip ir prieš dvidešimt metų, tiesa, sustiprėjusias, tačiau toli gražu ne pagal mūsų kolonijos sustiprėjimą medžiaginiu atžvilgiu. Mūsų spaudą yra menkesnė negu 15 metų atgal. Vien mūsų bažnyčia ir prie jos veikiančios draugijos ir įstaigos gali duoti pamatą pasididžiamumui, nors ir tai nėra vaisius visos mūsų kolonijos bendrų pastangų, bet vien palyginamai nedidelio būrelio ypatingai pasišventusių ir gabių asmenų. Iš kitos pusės, neturime nei savo sanatorijos, nei visuomeninės draugijos ar klubo, galinčius savo viuru mus tinkamai atstovauti argentiniečių ar svetimtaučių visuomenėj, nei net pašalpinės draugijos kuri galėtų laiduoti tikrą paramą savo nariams ligos ar kitų nelaimingų atsitikimų atveju. Žodžiu, dar mums trūksta viso to, ką jau seniai turi kitų tautų kolonijos šiame krašte, žymiai mažesnės už mus skaičiumi ir, daugely atveju, silpnesnės finansiniu pajėgumu.

Šios padėties padariniai mums visiems gerai pažįstami: kasmet išmokamė šimtus tūkstančių pežų svetimiems daktarams, svetimoms sanatorijoms ir ligoninėms, svetimom savišalpos draugijom; del tinkamos visuomenės draugijos ir sporto klubo stokos mūsų čia gimęs jaunimas veikia vietinėse draugijose ir klubuose, palaipsniui nutoldamas nuo savųjų ir ištautėdamas; mokslas einamas išimtinai vietinėse gimnazijose ir mokyklose; geri lietuviški specialistai ir technikai išsisklaido po įvairius vietinius fabrikus ir dirba svetimų įmonių pažangai. Įsigilindami, galėtume atrasti dešimtis panašių sričių, kurios lieka mūsų apleidžiamos svetimųjų naudai, su tiesioginiais ir netiesioginiais neįvertinamais medžiaginiais nuostoliais mums asmeniškai ir mūsų kolonijai ir tautai bendrai.

Abejoju, ar būtų dabar prasmės nagrinėti, kodėl taip yra, ir ar tai galėtų padėti pataisyti. Manau, kad kur kas daugiau laimėsime, jei ieškosime būdų ką nors nuveikti tolimesnėj ar artimesnėj ateity, kiek tai leidžia sąlygos ir galimybės. Žinome, kad mūsų tarpe yra dideli laisvi finansiniai ištekliai, kurie galėtų būti panaudoti kurybiniam darbui, ne tik grįždami su palūkanom, bet ir atnešdami neikainuojamą naudą mūsų visai kolonijai. Žinome taip pat, kad daugelis iš mūsų mielai prisidėtų prie sveikų šios rūšies planų, piniginiai ir asmeniškai. Dabartiniu metu taip pat jau turime visą eilę profesionalų, kurie galėtų būti įtraukti į tokį darbą, turėdami iš to gerą pragyvenimo šaltinį ir dirbdami mums, o ne svetimiesiems.

Du planai, kurie yra verti ypatingo susidomėjimo ir kurie galėtų būti mūsų įvykdyti, yra lietuvių sanatorija ir lietuvių pramonės ir prekybos rūmai.

Sanatorijos planas galėtų apimti ne tik tiesioginį gydymą, bet ir savišalpos draugijos principus, taip kad mūsų kolonija galėtų būti aprūpinta ne tik pilna medecinos priežiūra, bet ir parama nelaimingais atvejais. Nėra abejonės, kad prie panašaus plano prisidėtų tūkstančiai mūsų kolonijos narių. Iš kitos pusės, tokioje organizacijoje galėtų pasireikšti mūsų lietuviški gydytojai, kurių jau turime nemaža. Mūsų tarpe taip pat turime patyrusių teisininkų ir daktarų, kurie galėtų paruošti ir pravesti panašų projektą gyveniman. Būtų tikrai pageidautina, kad jie pasisakytų šiose skiltyse, išdėstydami bendrais bruožais panašaus plano įvykdymo sąlygas.

Tenka pabrėžti, kad tokios draugijos ir sanatorijos projektas turėtų būti pagrįstas pirma sveikais finansiniais išskaičiavimais. Laisvus kapitalus galėsime pritraukti prie tokio projekto vien laiduodami tinkamą atlyginimą ir savalaikį grąžinimą, tuo tarpu kai nariai, kurie mokės mėnesinį mokestį, privalo turėti pilną įsitikinimą, kad prisidedami prie kolonijos gerbūvio palaikymo, jie pirmoj eilėj gauna už savo mokestį patarnavimus neblogesnius už tuos, kuriuos gautų už tą pačią kainą panašiose vietinėse organizacijose. Tai gal ir skamba truputį prekybiškai, bet tai bus vienintėlis tikras laidas visiško pasisekimo.

Kas liečia prekybos ir praminės rūmus, žinoma, nekalbame apie paminklinį pastatą amerikonišku pavyzdžiu, su visais patogumais... Kas turima minty yra nedidelė įstaiga, kurios įsteigimas pareikalautų palyginamai neaukštų išlaidų, bet kuri, laikui bėgant, mūsų koolnijos ekonominiame gyvenime galėtų suvaidinti svarbų vaidmenį. Panašios įstaigos veikimas apimtų nepaprastai daug sričių; jų tarpe galėtumėm paminėti darbo biūrą, kuris mūsų pramoninkams ir prekybininkams duotų galimybės, ir pirmenybę, jei sąryšį ir pasinaudoti mūsų naujai atvykstančių ir čia mokslus baigiančių profesionalų ir specialistų patarnavimais; legalę įstaigą, vedamą atitinkamai

Adolfiną Marta Geigaitę ir Juizą Petras Šulnis, šio "LAIKO" numerio Garbės Leidėjai

pasiruošusių žmonių, kuri teiktų patarimus naujų įstatymų ir mokesčių, knygų vedimo, santykių tarp darbininkų ir darbdavių ir kitais klausimais; techniška įstaiga, kurioje bendradarbiautų mūsų inžinieriai ir kiti profesionalai, kuri galėtų duoti vertingų nurodymų gamybos pagerinimo, naujų sistemų išvystymo ir bendrais organizaciniais klausimais. Daugelis šių patarnavimų vidutiniams mūsų prekybininkams ir pramoninkams dabar yra sunkiai prieinami, nemaža kaštuoja ir tankiai neduota tinkamų vaisių. Iš kitos pusės, tokie Rūmai žymiai palengvintų mūsų prekybininkų ir pramoninkų asmeniškus ryšius, duotų pasikeisti vertingomis mintimis ir patyrimais, suteiktų naudingų žinių naujų įmonių steigimo ir išvystymo klausimais.

Kai kas galėtų nurodyti, kad dabartiniu metu "viskas eina gerai", parduodama viskas, kas pagaminama, specialistų ir darbininkų nors ir su vargu, galima gauti, ir kad todėl įprasto reikalo steigti panašios įstaigos nėra. Be abejo, gal tame ir yra dalis tiesos, tačiau laikai keičiasi ir rytoj gal-būt turėsime visai kitą vaizdą, gali grįžti konkurencija, kainų smukimas, finansiniai sunkumai. Jei tiems laikams atėjus mes tebeveiksime be glaudesnio sąryšio, nepasiruošę bendrai kovoti prieš sunkumus, nuostoliai bus kur kas didesni, o daugelis gal ir negalės išsilaikyti.

Be abejo, abu virš-minėti projektai reikalauja pa-

sisakymo ir nuodugnaus išnagrinėjimo tiek iš pusės tų, kurie sutiktų prisidėti finansiniai, tiek tų, kurie galėtų pasiūlyti konkretų planą ir vadovauti jo įvykdyme. Tenka todėl tikėtis, kad šiais svarbiais klausimais atsiliėps visi mūsų kolonijos nariai, kurie moka įvertinti bendro veikimo naudą ir kuriems rūpi mūsų kolonijos pažanga ir gerbūvis.

Šias eilutes rašančiam teko tankiai kalbėtis su daugeliu mūsų kolonijos žymesnių narių virš-iškeltais ir panašiais klausimais, ir beveik visi jie parodydavo atvirą susidomėjimą ir rimtą norą prisidėti prie naudingų visuomeninio masto projektų mūsų kolonijoje. Tikiuos, kad visi, kurie taip jaučia, nepasirodys abejingi šiuo atveju, bet pasisakys mūsų spaudoje, pareikšdami savo nuomones ir iškeldami, jei galima naujų naudingų minčių ir sumanymų. Esu tikras, kad tokiu būdu greitai galėsime prieiti prie platesnių asmeninių pasitarimų ir rimtų žygių.

MENAS LIAUDŽIAI

Argentinos Darbo Ministerijos Rūmuose vyksta paroda, kurios šūkis — "Arte para el Pueblo" (Menas liaudžiai). Parodoje dalyvauja geriausi Argentinos dailininkai ir skulptoriai: A. Roberto Capurro, B. Quinquela Martin, Enrique de la Rañaga, Jose Fiorimingo Mazzone, Cleto Ciocchini ir k.

Paroda atidaryta kasdien nuo 17 iki 19.30 val., įėjimas laisvas.

CHOPINAS IR SLOVACKIS

(JŲ MIRTIES ŠIMTMEČIO PROGA)

„Chopino genijaus esmė yra ta, kad jis yra ir virtuozas ir poetas. Jis moka pianinu išdainuoti savo sielos gelmių poeziją. Tuomet jis būna ne lenkas ir ne prancūzas — jis ateina pas mus iš šalies, pagimdžiuosios Rafaelį ir Mozartą. Jo tėvynė — poezijos ir svajonių šalis.“

Chopinas, lygiai kaip ir Slovackis, priklauso praėjusiojo šimtmečio didžiosios emigracijos kartai: laikotarpiui, kuris davė Lietuvai, Lenkijai ir visai Europai tokius dvasios galiūnus kaip Adomas Mickevičius, Zigmąs Krasinskis, C. K. Norvidas ir k. Šie didieji praėjusiojo šimtmečio Vidurio Europos sūnūs — penki poetai, žodžiu ir tonais dainavę tautų tragizmą — iki šiai dienai yra gyvi ir gyvens ateinančiose kartose kaip galingi, neužgęstantieji švyturiai.

Chopinui, kaip muzikui-poetui (H. Heinės charakteristika) yra labai artimas Julius Slovackis. Tiedu kūrėjai skirtingomis priemonėmis (pirmasis tonais, antrasis kūrybiniu žodžiu) stipriai išdainavo pavergtųjų tautų tragediją, joms ir sau savo nemirštančiais kūriniais patatydami nesugriaunamus kovos ir kančios paminklus. Stipriausias gal giminystės saitas, juos abu rišantis, yra jų kūrybos liaudiškas ir patriotinis pagrindas. Tai ypač matome Chopino mazurkose ir Slovackio lyrinėse baladėse. Jie abu buvo giliai įsiklausę į liaudies dainas. Jie buvo savų laikų modernistai, nutraukę ryšius su klasikinės poezijos ir muzikos harmonizacijos varžtais. Ant naujosios Chopino harmonijos pagrindo (jo dažnai vartojamos septimos) išaugo visa naujųjų laikų muzika (Skriabin, Debussy, Ravel).

Abiejų poetų kūrybą žymi prarastosios tėvynės meilė. Tautinis elementas pinasi jų kūryboje su nepaprastu jausmų turtingumu ir jautria reakcija į viską, su kuo gyvenime tenka susidurti. Patriotinis jausmas paskatino Chopiną sukurti tokius dinامينius kūrinius kaip Revoliucinis etiudus, Etiudus C-moll op. 25, Polonezai, Scherzo H-moll. Etiudus ir Scherzo Chopinas sukūrė Stutgarte, gavęs žinią apie 1831 m. sukilimo nepasisekimą.

Anuo tragišku laiku Julius Slovackis, beklaidžiodamas po Europą ir Artimuosius Rytus, sukūrė garsųjį „Saulėlydžio himną“ ir pilną muzikos ir vaizdų poemą, parašytą šventraščio stiliumi, — „Anhelli“, kur poetas piešia fantastiškus, sniego nuklotus, šiaurės pašvaistės nušviestus Sibiro plotus, kur kenčia vergo dalią tremtinys. Kiek vėliau Slovackis kuria bidingą romantinę tragediją — „Lillą Venedą“, kurioje klasikinis plastinis stilius jungiasi su romantišniu tapybiniu muzikalumu.

Mums Slovackis žinotinas ir dėl to, kad savo

Fr. Chopin

HEROJIŠKOJI MĖNESIENA LIETUVOJE

Kazys Bradūnas

Žeruoja rubinu žvaigždynas
Anta milžinkapių naujų,
Šaknis piliakalnio maitinas
Šiltu kovotojų krauju.

Jis renkas ten į vario urną,
(Lyg lobį degantį matai)
Ir godžiai, godžiai pilna burna
Jį geria kalno pamatai.

Ir atžalas iš kelmo leidžia
Sausi, šventieji ažuolai,
Ir klūpo prieš aušrinę žvaigždę
Maldos ekstazėje šilai.

MIRĖ SIGRID UNDSET

Po skaudžios Axel Munthe mirties šių metų pradžioje, Skandinavija, o su ja ir visa kultūringoji žmonija, neteko dar vienos talentingos plunksnos: Norvegijoje, Lillakaxmer miestely, sulaukusi 67 m. amžiaus, mirė žymi romanistė, 1928 m. Nobelio premijos laureatė — Sigrid Undset.

Praėjusiojo karo metu rašytoja gyveno šiaurės Amerikoje, kur parašė paskutinę savo knygą — „Laimingos dienos Norvegijoje“. Karui pasibaigus, Sigrid Undset sugrįžo Norvegijon ir buvo dekoruota šv. Olofo didžiuoju kryžium.

jaunų dienų kūrybai yra pasirinkęs siužetą iš Lietuvos istorijos. Tai „Mindaugo“ drama.

Juliaus Slovackio raštai lietuvių kalba: „Lilla Veneda“ (P. Vaičiūno vert., Kaunas 1923), „Baladina“ (P. Vaičiūno vert.), „Anhelli“ (M. Gustaičio vert.), „Mano palikimas“ (lyrikos pluoštas, J. Kėkšto vert., Buenos Aires, 1948).

J. K.

MARIJA PEČKAUSKAITĖ

Du veidrodžiai.

Garsusis anglas John Ruskin (Džon Raskin) vienoje savo paskaitoje taip kalba jaunoms mergaitėms:

"Žiūrėkite, kad nepraeitų nė viena diena be pastangų tobulėti. Pirmiausia griežtai susivokite, kokios dabar esate. Nemąstykite apie tai neaiškiu būdu. Pasiimkite popieriaus ir aprašykite save kaip galite tiksliau. O jei nedrįstumėt to padaryti, klauskite savęs, kodėl? Stenkitės surasti savyje tiek širdies jėgos, kad galėtumet drąsiai pažvelgti ne tik į savo kūno, bet ir į dvasios veidą. Neabejojau, kad į savo dvasią žvelgti nėra taip malonu, kaip į savo veidą. Dėl to ir noriu, kad save atidžiau stebėtumėt. Visados ant savo staliuko turėkite du veidrodžius ir stenkitės kasdien, žiūrėdamos į juos, tinkamai puošti ir kūną ir sielą!"

Bepigu, kad jums, mergaitės, tiek rūpėtų jūsų sielos veidas, kiek kūno veidas! Jūs pastebite savo veide kiekvieną dėmelę, kiekvieną spuogelį ir visokiais tepalais stengiatės juos tuoj pašalinti, kad negadintų jūsų grožio. Kad taip norėtumėt pastebėti dėmes ir spuogus savo dvasioje ir stengtumėtės juos kuo greičiausiai panaikinti! O juk antrasis darbas kiek nuosaikesnis už pirmąjį! Nors ir kažin kaip dailinsit ir saugosit savo veidą, nors ir viso pasaulio kosmetiką vartosite, vistiek jame kasdien atsiras naujų raukšlelių, naujų dėmelių. Vieną kartą jis pavirs į šlykščią beformę masę ir pagaliao subyrės į pelenus. O dvasia priešingai: jei prižiūrėsite ją kaip veidą, tai laikui bėgant, ji kasdien gražiau žibės vis didesniu grožiu, kol galų gale šviesi ir spinduliuota pasieks amžinybę.

Nereikia nė valandėlės užmiršti, kad mūsų būdas nėra marmuras, tobulai skulptoriaus iškaltas. Jis nuolat kinta ir reikalauja nuolatinio tobulinimosi. Todėl kasdien, žiūrėdamos į savo sielos veidrodį, klauskite save: ar esu šiandien geresnė, tvirtesnė, išmintingesnė, negu vakar? Ar lengviau man kovoti su piktomis pagundomis? Ar mano namiškiai randa, kad su manim maloniau gyventi, kad mano apsiėjimas meilesnis ir mano žodžiai švelnesni? Ar kasdien stipriau valdusi? Ar mano kantrybė didėja? Ar labiau užjaučiu kitus? Ar dienos nuotyčiai, rūpesčiai, neramumai ir nemalonumai padeda

man švelninti ir tobulinti būdą, ar atvirkščiai — gyždina jį ir kietina?

Nėra man rodos, liūdnesnio reginio, kaip jauna mergaitė, kasdien atidžiai studijuojanti veidrodyje savo veidą ir niekada nepažvelgianti į savo sielą, tartum ši būtų toks dalykas, kuriuo rūpintis neverta. Tuo tarpu jai, apie išorinį grožį mąstant, amžinybėn vieni po kitų krinta geriausi ir brangiausi metai. Iš savo minkštos ir nesustingusios sielos ji galėtų padaryti puikių puikiausių gėlę. Dabar — neprižiūrima, nelavinama, neauklėjama — užauga ji bauriausia piktžole.

Nebūkite pamotės savo pačių sieloms! Atsiminkite, kad tai vienintelis turtas, kurį kiekvienas amžiams pasiims su savim, kad tada ir veidas bus gražesnis, kai jame spindės graži siela.

Knygos mylėtojų žiniai

Šiomis dienomis mūsų lietuviškoje kolonijoje Argentinoje įsikūrė "Literatūros ir meno mylėtojų Oskaro Milašiaus vardo Draugija". Noriu bent trumpai visuomenę su šia draugija supažindinti.

Ją steigiant buvo galvojama apie visą eilę šviesių lietuvių tautos dukterų ir sūnų, kurie netekę tėvynės, dėl to labai kentėdami, kenčia dar ir todėl, kad svetimam krašte gyvendami ir dažnai ne savo pašaukimo darbą dirbdami, tapo nutolinti ne tik nuo protinio darbo, bet ir nuo knygos, kurią jie taip yra mylėję.

Sekti lietuvių leidžiamą, o dar labiau pasaulio literatūrą jie, prislėgti darbo, neturi nė laiko, nė jėgų. Literatūros Draugija nori suburti knygos, literatūros mylėtojus, kad bendromis jėgomis galėtume pasekti didžiąsias pasaulines literatūros naujienas, jas pažinti ir nuo literatūrinio gyvenimo neatsilikti.

Į mūsų darbo programą įeis mūsų didžiausio poeto Oskaro Milašiaus kūrybos nagrinėjimas. Be to viškojo grožio kūrėjus — literatus (pvz. šįmet Linmes stengsimės kasmet paminėti didžiuosius lietudef Dobilą, Vincą Kudirką, J. Baltrušaitį, Kazį Bugą ir t. t.). Kartu neužmiršime ir pasaulinio masto svetimųjų kūrėjų (pvz. šiais metais minėsime Puškiną, Balzaką, Racine, Heinę, Baironą, Romain Rollandą, Meterlineką ir t. t.). Į mūsų darbo programą įeis mūsų laiką pagarsėjusių literatūros kūrinių nagrinėjimas.

Į šią draugiją nariais kviečiami visi tie, kurie myli ir kai kada paima knygą į rankas. Kurie svajaija sukurti savo knyginėlius ir negali šalta ir nejautria širdimi praeiti pro išstatytąsias knygas languose. Nariais kviečiami tie, kurie mėgsta ir sugeba patys šį tą parašyti; kurie sutinka bent kartą į metus paruošti literatūrinę paskaitą apie kokį žymesnį literatūrinį veikalą ar jo keliamą klausimą.

Visi tie, kurie myli literatūrą, bet dėl įvairių aplinkybių dar nesijaučia galį ar norį būti nariais, vistiek kviečiami dalyvauti susirinkimuose, nes susirinkimai bus vieši, visiems prieinami. Alfonsas Grauslys.

Gyd. AG. L.

GYDYMO PAŽANGA

Kaip sena žmonija, taip senas ir gydymo menas. Nuo pat žmonijos atsiradimo iki šių laikų visada buvo sergančių žmonių, kurie savo sveikatai atgauti naudojami įvairiausiomis priemonėmis. Primityvus žmogus, kovodamas su žvėrimis, dažnai būdavo jų sužeidžiamas. Jis savo žaizdas gydydavosi įvairiais augaliniais balšais. Vienas kitas iš jų, labiau pažinodamas augalų gydančias savybes, pasidarydavo savo rūšies "daktaru".

Augant kultūrai ir gydymo menas sparčiais žingsniais žengė pirmyn. Atsirado medicinos mokyklos, universitetai, išdygo modernios ligoninės. Šiandien žmogaus kūnas yra jau taip smulkiai istyrinėtas, kad žinomos smulčiausios nervų, kraujagyslių šakutės, atskirų organų funkcijos (darbas), nelyginant kokio motoro veikimas. Šiandien gydytojas nebegali aprėpti visų ligų drauge, o studijuoja tik vienos kurios kūno dalies susirgimus. Taip pav. šiaandien turim akių, ausų, odos, vidaus, nervų ligų gydytojus specialistus, kurie tik tomis sritimis tėsidomi.

Tačiau vien tik gydyti vaistais nepakanka: žmogui susižeidus, reikia sustabdyt kraujavimą, aprišt žaizdą; atsiradus kojy gangrenai, reikia ją amputuoti (nupiauti). Čia susiduriam su kita gydymo sritim-gydymu peiliu, t. y. chirurgija. Tačiau toks gydymo būdas yra skausmingas. Pirmieji chirurgai neturėjo modernišky narkozės (skausmą pašalinančių) priemonių. Galima įsivaizduot ligonio ir gydytojo padėtį kai, tokiose aplinkybėse tekdavo operuot! Tais laikais skausmo mažinimui chirurgai duodavo ligoniams gert alkoholio, morfijaus, miltelių, o indų gydytojai vietoj narkozės vartojo hipnozą (žmogaus valios išjungimą įkalbėjimo būdu). Dabar narkozei vartojamas eteris chirurgijon buvo įvestas tik 1846 amerikiečių Jackson ir Marton. Eterio veikimą Jackson pirma ant savės išbandė. Po eterio įvedimo pagerėjo operavimo sąlygos tiek ligonio tiek gydytojo naudai, nes ligonis buvo išvaduotas iš skausmų. Ir senovės romėnai ne bereikalo sakydavo: "skausmą raminti yra dieviškas darbas". Už metų po eterio įvedimo buvo surastas chloroformas, ilgą laiką rugtyniavęs su pirmuoju. Laikui bėgant, narkozei išsaukt buvo pritaikintos dujos ir kiti vaistai. Šiaandien tam reikalui turime šimtus įvairiausių preparatų.

Ir su kita sunkenybe pirmieji chirurgai turėjo kovot, t. y. su žaizdų pūliavimu. Kiekvienu operacinė žaizda tais laikais supūliuodavo, gimimas tęstavosi labai ilgai, ligoniai gaudavo

kraujo užkrėtimą. Operuotų ligonių mirtingumas buvo didelis. Tais laikais dar nežinota apie ligų sukėlėjus, bakterijas ir mikrobus. Tik atradus mikroskopą pasidarė galima įžvelgti paslaptinę bakterijų pasaulį. Bakterijos yra tik vienos tūkstantosios dalies milimetro didumo ir paprasta akim nematomos. Ištyrus bakterijas ir jų sukeliamas ligas, tos žinios tuoj pritaikomos chirurgijoj. Jei bakterijos sukelia ligas ir pūliavimus, tai reikia stengtis kuo mažiau bakterijų į žaizdą įnešt. Todėl chirurgai nuo tada pradeda prieš operaciją rūpestingai plautis rankas, virint operacinius instrumentus, parenka specialius kambarius operacijoms. Anksčiau operacijos būdavo atliekamos privačiuose namuose ir nedaug dėmesio tebuvo kreipiama į kovą prieš bakterijas. Pirmasis pionierius antiseptikoje (kovoje prieš bakterijas) buvo anglų gydytojas Lister (1867). Nuo šių metų prasideda antras naujas etapas chirurgijos istorijoj. Turint eterį, antiseptiką ir vėliau atradus Rengteno spindulius, chirurgija milžiniškais žingsniais žengia į priekį. Ji tiek ištobulėja, kad pačioj chirurgijoj atsiranda įvairių šakų. Šiaandien turime smagenų, krūtinės, vidaus organų chirurgus. Šiais laikais išpiauti ligoniui skilvį blužnį, inkstą, dalį plaučių nebėra jokia paslaptis ir tomis operacijomis nesugriaunamas darnus organizmo funkcionavimas (darbas). Dėka gerų aparatų ir technikos operuotų ligonių mirtingumas šiaandien yra labai mažas. Paskutiniu laiku labai moderni pasidarė plaustinė (grožio) chirurgija. Šita sritis ypač patobulėjo karo metu. Laike karo atsirado daug invalidų, sužalotais veidais, benosių, be ausų. Tokiems žmonėms gyvenimas nemalonus, jie savo sužeidimais gąsdina kitus. Plastinės chirurgijos dėka atitaisomi subiauroti veidai, priauginamos naujos nosys. Tie buvusieji vargšai vėl gražinami į gyvenimą ir savo darbe randa dvasios paguodą. Kiek daug žmonių karo metu neteko kojų, rankų! Jiems į pagalbą ateina ortopedija (gydymas aparatais). Šio gydymo meno dėka daugelis invalidų su dirbtinėmis kojomis ir rankomis užsidirba patys pragyvenimą ir niekam nebėra socialine našta. Neveltui Goethe yra pasakęs: "Chirurgas pasišvenčia dieviškam amatui; gydyti be stebuklų ir be žodžių daryt stebuklus".

Medicinos pažanga visose srityse žengia pirmyn, tyrinėjimo metodai tobulėja. Ir šiaandien šimtai mokslininkų užsidaro laboratorijose, auchoja savo gyvenimą, kad palengvinus kenčiančios žmonijos skausmo našlą.

Vyt. Tamulaitis

SAVOJE ŽEMĖJE

Kruvina dangaus pašvaistė vis plėtėsi ir augo, regimai artėdama. Juodi degėsių dūmai, nematomo mirties paukščio sparnais nešami, kilo aukštyn ir aukštyn, nors iš lėto, pamažėle, bet galingai ir plačiai, grasinamai pakibę virš tylių sodybų, paskendusią vidurvasario skaisčiam žalume.

Frontas artėjo. Nuo trenksmo gailiai dejavo ir drebėjo žemė, plėšoma ir draskoma gabalais, kartkarčiais tykšdama ugniniais stalpais į viršų, susimaišiusi su dulkių, akmenų, geležies ir trobesių liekanomis.

Gugys išbėgo iš trobos vienplaukis, sutaršytais plaukais ir valandėlę stabtelėjo ant slenksčio, žvelgdamas į rytų dangų. Saulės nudegintam ūkininko veide buvo juoda neviltingas, abėjingumas visa kam: ir gyvenimui, ir mirčiai. Nuleistos rankos, grubios ir kietos, tiek daug gyvenime sunkių našų pakėlusios ir nešusios, dabar kabėjo prie pečių nusvirusios ir bejėgės, lyg jam visai nereikalingos, niekuo negalėdamos pasipriešinti tam kažkam baisiam, kas dabarėjo, artėjo, slinko vis arčiau ir arčiau prie jo namų.

— Simai, Simai! — šaukė moteris viduje. — Ar tu dar lauksi?

— Sakiau, kad ne! Važiuoti važiuosiu, tik ne pirmutinis, o paskutinis... — ištarė karčiai, lyg stovėdamas pats prie savo gražaus gyvenimo duobės, kurią turėjo dabar nuosavomis rankomis užkasti, tik vis dar delsė ir nesiryžo, vis dar vylėsi — o gal kartais nereikės...

Visas kaimas jau buvo tuščias. Neseniai krutėjęs dar gyvybe ir darniu darbu, dabar buvo nykus ir užgesęs. Paskubomis apleisti kiemai buvo atkeltais vartais, atidarintomis trobesių durimis. Užverstai išmėtytais padargais ir rakandais, skryniomis, dėžėmis, indais ir suplėšytais drabužiais. Pakrikę ir išsigandę žmonės išbėgo nuo mirties ir artėjančio pragaro. Išbėgo, patys nežinodami kur, viską palikdami, tik viena mintim aklaivai tesivadovaudami: kad tik toliau nuo čia...

Gugys paskubomis kinkė arklį. Tylus, sukandęs dantis, jis raišiojo pakinktus, tvarkė vežimą, neištardamas nė žodžio, tik kažkur giliai krūtinėje jausdamas vis karščiau degančią liepsną, vis didėjančią žaizdą, kurią labiau ir labiau skaudėjo, gėlė... Va, štai likimo vėjas nuplėšė jį nuo gimtosios šakelės, nublokš, išmes į svetimas, nežinomas kertes. Liks benamis, be pastogės, be savo nuosavo kampo ir žemės gabalo, kurį kaip savanoris buvo gavęs. Čia sudėjo visą savo gyvenimą, triūsą ir širdį. Ir štai to pagrindo, ant kurio tvirtai stovėjo, tuojau neliks. Jo gyvenimas pakibs ant bedugnės, susvyruos is sugrius... Sąmoningai deldamas jis kinkė arklį, apie nieką daugiau negalvodamas, tik apie tai, kad jis dar yra čia, savo namuose.

Miške sušniokstė artilerijos šūvis, suaidėjo klaidus staigimas ir dusliai trenkė kažkur netoli. Troboje pravirko mergaitė, ir garsiai persižegnojo žmona.

— Simai, Simai! — šaukė, puldama prie durų. — Ar jau?

— Jau... — pasakė nieko negalvodamas, tempdamas arklį pie durų.

Kad ne tie vaikai, galvojo keldamas juos vieną po kito į vežimą, jis nė pėdos nesitrauktų iš čia. Kaip liūtas prie savo urvo angos, pultų kiekvieną, kas tik kėsintųsi peržengti jo šventą namų slenkstį.

— Reikia juk, vaikai, jus geibėti, — priglaudęs jaunesnįjį sūnų, ištarė balsu, ir tuo pačiu metu krūtinėje kažkas trūko, atsipalaidavo... Nesuvaldomas jasumas ėmė veržtis lauk, tvinti širdyje, akyse. Meilė ir gailesys svignybo širdį, kad vos išlaikė nepasidavęs tam staigiam jausmo išsiliejimui pulti čia ant kiemo žemės, apkabinti ją rankomis ir stipriai, neatplėšiamai prisipausinti prie šalto, drėgno jos kūno. Norėjo bėgti, atsisveikinti viską iš eilės: trobas, medžius, šulinį, akėčias ir plūgą, kurie, rodės, dabar visi žiūrėjo į jį savo geromis akimis ir matė, suprato jo skausmą. Bet jis pasisuko staiga į trobą, susigėdęs pats savęs, griebė likusį ryšėlį, įmetė į vežimą, greit išoko pats ir stipriai kirto arkliui botagu, lyg norėdamas tuo kirčiu bent kartą viską baigti.

Šūviai tankėjo ir artėjo. Laikuose pasipylė karėiviai, išvargę ir purvini, ilgai gulėję apkasų dumblyje. Vežimais, mašinomis, ginklais ir šaudmenų dėžėmis buvo užgrūstas kelias. Ten šūkavo ginkluoti žmonės, vieni eidami pirmyn, į mirtį, kiti traukdami atgal. Gugiui kažką jie sakė, rodė, bet jis nieko nesuprato ir nesuvokė šioje žmonių ir vežimų maišatyje.

Sustabdęs arklį, valandėlę laukė prie kelio. Sumažėjo grūstis, įsuko į vieškelį, duobėtą, išmaltą geležinių ratų.

Iš daubos kelias kilo aukštyn. Gugys atsigrižo ir paskutinį kartą pažvelgė į savo sodybą ten, apačioje. Niekada gyvenime ji neatrodė jam tokia graži ir pilna laimės, kaip šiame paskutiniame atsiveikinimo žvilgsnyje. Žiūrėjo į ją, lyg pirmą kartą išvydamas. Sodas, kampe kryžius, naujo kluono stogas, beržas, savo viršūne iškilęs iš kitų medžių tvoros, tik pernai apkaltos, ažuoliniai stulpai, klevai prie vartų, jo pačio rankomis sodinti, stovėjo tylūs, ramūs, tvirti... O jis, žmogus, turėjo trauktis, palikdamas tą pačią žemę, su kuria daug daugiau buvo suaugęs, negu tie bejausmiai medžiai, turėjo bėgti ne nuo ko kito, kaip tik nuo to pačio žmogaus, nešančio mirtį, pražūtį, vergiją...

— Nuo žmogaus... — ištarė tuos žodžius, karčiai, su panicka ir apmaudu, nieškodamas juose sura-

D. U r r u c h ū a

Š A U K S M A S

(m o n o k o p i j a)

minimo nei paguodos, gerai žinodamas, kad, išrautas kartą iš čia, niekad neprigis kitur, nyks ir džius, kaip tie medžiai, kurie per daug giliai įleido čia savo šaknis, kad galėtų lapoti ir augti kitur, palikę nematomus gyvybės siūlus čia, šitame juodame laukų arime...

—Tėtuk, tėtuk! — šaukė, budino jį sūris iš minčių antplūdžio.

—Tėtuk, tėtuk!... — bet Gugys nekreipė į jį dėmesio. Net negirdėjo jo žodžių. Sėdėjo vežime nuleidęs galvą, užsidaręs savyje, bereikšmiu žvilgsniu palydėdamas lenkiančius jį kelyje.

Kelias sukosi į dešinę ir leidosi žemyn, pakalnėn. Gugys norėjo jau arklį leisti riščia.

—Tėtuk, juk tai mūsų Tigriukas! — vėl šaukė vaikas, stodamasis vežime. — Ar tu negirdi?

—Aū, ū, ūū... — tik dabar išgirdo klaukų užmiršto šuns staugimą tuščiuose namuose.

—Užmiršau... — ištarė Gugys, jausdamasis kaltas. — O reikėjo juk nuo virvės paleisti.

Bet nesustojo. Arklis ėmė eiti sparčiau, netraukiamas vežimas pats pradėjo riedėti.

—Aū, ū, ūū... — staugė ir staugė šuo kaskart dusliau, kimiau, vis giliau ir giliau verždamasis į šeiminko širdį.

—Sargus buvo šuo. Geras... — tarė Gugys balsu, norėdamas sutvirtinti bręstančią mintį: grįžti ir paleisti...

—Geras... Ne vienas šuo pas mus buvo geras. Simuk! — pasakė žmona nesąmoningai pastūmėdama padaryti taip, kaip jis galvojo.

Nesustadęs arklio, jis iššoko iš vežimo.

—Aš tuoj! Tik paleisiu šunį!...

—Simai! — išsigando žmona. — Važiukim! Grįžk! — šaukė, nors žinojo, kad jau vyro nesulaukys.

—Juk nudvės badu ant virvės... Kiek gi čia! Minutė! Važiuk! Aš aplink, per dobilieną... — jau bėgdamas pasakė. — Paskui kauks ir kauks jis man risyse...

—Dėl šuns!... Simai!... — išgirdo dar žmonos balsą, užbėgęs ant kalnelio.

“Ne, ne dėl šuns!...” galvojo, sukdamas per dobilieną tiesiai į namus. “Ne dėl šuns”... Kam jam šuo? Bet dėl to žmoniškumo, dėl šventos šeiminko pareigos... Ir pasileido tekinas per dobilieną.

Pribėgo kiemo vartus, šoko prie patvartės ir greit atsegė dirželį nuo kaklo cypiančio šuns, kuris unksdamas iš džiaugsmo laizė žemę, kur stovėjo šeiminko kojos.

Jausdamas palengvėjimą, išėjo pro kiemo vartus ir stabtelėjo nuo nejuokios tylos ir ramybės. Kelias buvo ištuštėjęs. Kareiviai, kuriuos dar matė grįždamas toli laukuose, buvo lyg į žemę prasmegę. Nejuoki rudens tyla plaukė virš vidurvasario laukų.

—Bėk!... Bėk ten pas vaikus, — sūbarė šunį, lendantį prie jo, ir pats, neaiškaus baimės jausmo apimtas, pradėjo bėgti kartu.

Iš galulaukės beržynėlio išlėkė trys raiteliai. Jie šuoliais, zovada lėkė per klampią dirvą, juodus arimus, į ten, kur buvo nuvažiavę vežimai. Staiga toli iš pamiškės pokštelėjo į juos sūvis. Po jo antras, trečias, visa jų eilė, ant galo susiliedama į vieną, ilgą tratėją. Raiteliai susiritė balne, prispaudė galvas prie arklių kaklo, kurie dar labiau išsitiesė, gulėsi prie žemės ir nešė savo raitelius mirties lenktynėse į saviškius.

Gugys gulėjo arimų tarplysvyje, aiškiai supratus pavejų ir laukė, kada viskas aptils. Seks paskui ir bėgs vytiš savucusius. Kiek gi čia ligi jį! Jo arimai jau baigiasi, tik per siaurą kaimyno dobili-

da, ir anapus kalnelio. O ten jau sąga. Aprimęs jis klausėsi, laukė... Čia, šitoje dirvoje, pernai buvo rugiai. Dideli, kaip mūras užaugo. siūbavo ir brangavo šnarėdami... Dar pereitą savaitę čia arė, ir šiemet vėl būtų čia sėjęs rugius. Bet dabar kas juos sės?... O gera žemė. Paėmė sauja, rankoje laikė, trupino...

— Pasiimsiu ją, — nudžiugo nuo šitos minties ir stipriai suspaudė delną. — Juk tai mano žemė! Jei mirčiau svetur, bent ant akių būtų užberti sava... — nusišypsojo ir pakėlė galvą. Šuvių nebesigirdėjo. Tik toli kažkur pradėjo neaiškiai dundenti, užti. virti...

Greit pakilo ir susilenkęs ėmė bėgti. Netoli kažkur vėl pokštelėjo, vėl ir vel. Bet Gugys nesustojo. Jie nekantraus ten, jo nesulaukdami. Jau baigsis jo arimai, liks tik dobilienos kraštelis...

Staiga Gygy susustoja ir išstiesė pagautas staigaus, nežinomo jausmo, deginančio visą kūną. Akys aptemo, susvyravo po kojų žemė, arimai, dangus... Kojos ėmė linkti nuo kažkokio nematomo, baisaus sunkumo ir jis susmuko ant žemės.

“Kas gi čia?” nesuvokė pirmomis akimirkomis. Staiga, viską supratęs, griebėsi už šlapios krūtinės laisva ranka praskleidė marškinius, ir pro pirštus pasipylė kraujas. Norėjo šokti ir bėgti, šauktis pagalbos, bet kojos buvo sunkios, švininės, burna staigiai išdžiūvo, liežuvio negalėjo apversti. Mirties baimė apėmė jį, sukretė siaubas, kad jis neatsikels, nepamatys daugiau vaikų, žmonos... Jis įtempė visas jėgas tam pasipriešinti, bet tas jausmas staiga dinga, ir jį visą užliejo saldi ramybė. Vską aplink save staiga užmiršo, jautė tik pats save, kad jis ne kur kitur, o čia, prie savo namų. Ne svetur, ne nežinomoje kertėje, o čia, savo žemėje... Bejėgiškai traukė prie krūtinės kietai sugniaužtą ranką, kurioje laikė pasiimtą žemės sauja, spaudė ją prie žaizdos, prie širdies. Jausdamas, kad visas kraujas dabar ištekės, įsisunks į tą brangią, mylimą žemę ir taip jis pats virs nedaloma, neatskirama jos dalimi. Praeis laikas, ir jei ne jis, tai jo vaikai, vaikai-čiai vėl kada nors ją ars ir sės... Iš tų kruvinų grumstų, iš to kietai suspausto delno, iš jo širdies augs java, brandūs, dideli, tarps ir stiebsis į saulę naujam gyveimui. Ir jį čia, savoje žemėje, tame ilgesingam varpų šlarėjime, pasiliks amžinai...

Aplink siuto kova, beprasmiška, baisi ir akla, kur žmonės žudėsi, draskėsi geležimi ir ugnimi, paversdami tą ramų žemės kampelį tikru pragaru. Bet Gugys jau nieko negirdėjo ir nematė. Nejautė nė žūns, kuris jam laižė rankas, kojas, veidą. cypė ir unkštė apimtas nerimo, niekaip nesuprasdamas, kodėl jis nesikelia...

Kaimas buvo paskendęs liepsnose ir dūmuose, bet Gugio gėstančiose akyse jo namų siluetas stovėjo šviesus ir gražus, pavasario saule ir žiedais apipiltas, nors ten dabar buvo tik juodi, sutrypti pelnai...

ANDRIUS KUPREVIČIUS “ODEON” TEATRE

Dar kartą teko mums didžiulis prieš kitataučius savuoju menininku Andriumi Kuprevičium, kuris š. m. birželio 28 dieną davė “Odeon” teatre fortepiono koncertą. Galėjom taip pat įsitikint, kad šis menininkas ir prie tokių sunkių darbo sąlygų, kokias jis turi čia, nestovi vietoj, bet, vis dėlto, įstengia žengti į priekį ir tobulėt savo meno srity.

Programą koncertui pianistas pasirinko iš klasikų, romantikų ir impresionistų kūrinių. Pirmoj koncerto daly girdėjom Mozart'o sonatą D-dur, paskambintą su nepaprastai lengvu stilium ir jai gerokai skirtingus savo turiniu Schumann'o sinfoniskus etiūdus, kurie buvo atlikti spalvingai ir dalinai temperamentingai. Antroji koncerto dalis buvo paskirta Chopin'o kūriniams, iš kurių gana įdomiai skambėjo Impromptu As-dur ir trys preliūdai, tik gal reikėjo frazuojant vietomis kiek daugiau švelnumo ir jausmingumo, ko ypač Chopin'o muzika reikalauja, tačiau, nežiūrint to, skambėjo gan įtikinamai, o ypač Fantasia F-moll, gana sunki savo išpildymu, praėjo tikrai įspūdingai.

Paskutinėj daly teko išgirst penkis Debussy kūrinius ir Ravel Toccatą, atliktus su nepalyginama technika ir atitinkamu įsijautimu. Virš programos dar buvo paskambinta Prokofjev, Debussy, Chopin'o kūrinių ir pabaigai Čiurlionio preliūdas, šį kartą ypač jausmingai atliktas.

Susidomėjimas koncertu buvo nemažas, tai parodė beveik pilnas teatras klausytojų ir sekančios dienos laikraščiuose tilpusios recenzijos, puikiai atsiliepusios apie mūsų žymų pianistą. Vyt. Kerbelis.

“BAUDELAIRE'O “IŠTEISINIMAS”

1857 m. vienas iš pačių didžiausių praėjusiojo šimtmečio poetų — Karolis Baudelaire — buvo patrauktas teismo atsakomybėn už eilėraščių knygą “Blogio gėlės” (Les Fleurs du Mal). Nežiūrint to, kad jį stipriai gynė plačioji visuomenė ir ano meto didieji rašytojai, teismas nubaudė poetą 300 frankų baudos mokesčio, kas anais laikais sudarė stambų pinigą, kurio nepasiturįs poetas negalėjęs sumokėti. Autorius ir leidėjai padavė apeliacijos skundą, reikalaudami kaltės ir bausmės atšaukimo. Tai įvyko antrosios imperijos laikais, kai Prancūziją valdė Napoleonas III, vadinamas Mažuoju.

Laikas bėgo poetas mirė, byla buvo užmiršta ir padėta į archyvą.

Neseniai, po 92 metų, Paryžiaus teisėjai bylą prisiminę, ją atnaujanio ir — galutinai “užbaigė”. Apeliacinis Tribunolas liepė ją išimti iš archyvo, sušaukė specialų posėdį, bylą naujai peržiūrėjo, “Fleurs du Mal” autorių pripažino nekaltu ir panaikino 300 frankų baudą...

● Šv. Cecilijos Choro įdainuotų Lietuviškų Plokštelių

galima gauti: Lietuvių Parapijoje Avellanedoje, pas reikalų vedėją p. K. Misiūną ir per bet kurį šv. Cecilijos choro narį.

ATVYKO GENEROLAS DAUKANTAS

Birželio 24 d. į Buenos Aires atvyko buvęs Lietuvos Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai generolas Teodoras M. Daukantas. Pakeliui svečias trumpai buvo sustojęs Montevideo mieste, kur jį šiltai sutiko lietuvių kolonijos atstovai su Lietuvos Ministru P. Amerikai Dr. Graužiniu pryšakyje.

Gen. T. Daukantas savo šeimos tarpe kaip Lietuvos Ministras Buenos Airose. Iš kairės į dešinę: Ponia Petronėlė Daukantienė, dukrelė Viktorija Daina, generolas T. Daukantas ir dukrelė Marija Danguolė.

Gen. T. Daukantas gimė Lietuvoje 1884 m. Prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo jūrų karininkas. Nuo 1922 iki 1929 m. buvo aktyvioj Lietuvos kariuomenėj. Nuo 1925 iki 1929 m. ėjo aukštas pareigas Lietuvos kariuomenėj. Nuo 1925 iki 1929 m. Kauno Universitete dėstė geografiją. Kartu ėjo Šiaulių Sąjungos pirmininko ir Skautų Šefo pavaduotojo pareigas. Nuo 1929 iki 1935 m. buvo Lietuvos Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai. Pradžioje, t. y. nuo 1929 iki 1931 m., gyveno Brazilijoje, o vėliau persikėlė į Buenos Aires. 1938 m. iš diplomatinės tarnybos vėl grįžta į Kauno universitetą, kuriame profesoriauja iki 1940 m., kai Lietuvą okupavo raudonoji armija. Bolševikų iš universiteto atleistas, mokytojavo Alytaus gimnazijoje. 1941 m. sausio 5 d. N.K.V.D. buvo suimtas ir pasodintas į Kauno kalėjimą, kur 3 savaites teko išbūti vienukėje ir kitas 3 savaites karceryje. Stalino armijai pakubėmis išsinešdinus iš Lietuvos nuo savo sąjungininko Hitlerio kariuomenės, gen. Daukantas su ki-

tais nespėtais nužudyti politiniais kaliniais 1941 m. birželio 24 d. išėjo iš kalėjimo ir netrukus vėl grįžo į Vilniaus universitetą. Kartu buvo ir Vilnijai Remti Komiteto pirmininku. 1944 m. liepos 15 d. vokiečių buvo išvežtas iš Lietuvos, bet tuojau iš jų paspruko ir pėsčias grįžo iš Grajevo - Augustavo apylinkių į Lietuvą, pakeliui malšindamas badą ir troškulį vandeniu iš plento griovių. 1944 m. rugsėjo 3 d. autobuso katastrofoje buvo sunkiai sužeistas kartu su prof. Z. Ivinskiu ir kun. Baltučiu.

Pasitraukęs nuo grįžtančių į Lietuvą bolševikų į Vokietiją, gen. Daukantas pradžioje mokytojavo viename dvare netoli Berlyno, o vėliau persikėlė į Vakarų Vokietiją, kur gyveno įvairiose lietuvių stovyklose, eidamas gimnazijos mokytojo ir kitas pareigas. Stiprindamas tremtinių dvasią, gen. Daukantas Vokietijoje turėjo net 95 viešas paskaitas įvairiose tremtinių stovyklose. Į Argentiną atvyko iš Uchtės tremtinių stovyklos anglų zonoje ir apsigyveno pas savo senus pažįstamus pp. Vitkauskus. Cadorna 85, Wilde, B. A.

Žymus karys, pedagogas, visuomenininkas ir diplomatas, gen. T. Daukantas be abejo žymiai sustiprins susipratusių ir užsigrūdinusių tautiečių gretas kovoje dėl tėvynės laisvės.

„Šienapiūtė“ Mūsų Scenoje

Birželio 25 dieną Lietuvių Salėje Avellanedoje lietuvių kolonijos gyventojai turėjo retą ir nuotaikingą šventę. Buvo pastatyta Gasparo Veličkos 2-ju veiksmų pjesė „Šienapiūtė“.

Pats veikalas nėra labai stiprus, tačiau jo pastatymas, kaip fantastiškai gražios dekoracijos su nepaprastai įdomiu apšvietimu, tautiniai šokiai ir dainos sudarė neapsakomai gražų vaizdą. Vaidyba jame tą visa paryškino ir perstatė žiūrovams kaip gražų vaizdą mūsų kaime.

Iš vaidintojų tarpo ypač puikus ir įtikinantis buvo V. Lesnauškas Dėdės Rimkaus asmenyje: žilas, geras scenelis su tikru savo tėvišku nuoširdumu ir įgimtu lietuvių ūkininko sąmojum. Jaunos ūkininkaitės Agnės vaidmenį puikiausiai atliko Lidija Petravičienė, įdėdamas tiek dvasios turinio ir šilimos. M. Mikalčienė miestietės Alės pavaizdavimui turėjo padaryt kontrastą savo asmeniškam charakteriui: iš švelnios, sentimentalios pasidaryt isteriška, atkaklia miesto panele, kas jai gerai pavyko. Gana nedėkingas jauno studento Petro vaidmuo šiame veikalą buvo atliktas Vytauto Namiko. Reikia pasakyti, kad jis savo gyvumu gelbėjo tą nedėkingą rolę. Pažymėtini dar yra J. Stankūnas — Miko rolė, Jaunius, Cibavičius, Jusaitis ir kiti.

Veikalą gana sumaniai režisavo Al. Petravičius. Jis yra ir šio veikalą pastatymo sumanytojas, organizatorius bei puikijų šviesos efektų autorius. Tos puikios dekoracijos, kurios žavėjo žiūrovus, buvo

Lietuvis Jokūbas Šernas – Paryžiaus Filmų Žvaigždė

Prancūzijos filmų žurnalai beveik kiekviename numeryje plačiai rašo apie naują pasaulinio masto kino žvaigždę — Paryžiaus lietuvių Jokūbą Šerną. Jo tėvas Jokūbas Šernas buvo baigęs Petrapilio teisių fakultetą, dirbo tautinį darbą kartu su Antanu Smetona ir buvo vienas iš pasirašiusių Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą 1918 m. vasario 16 d. Lenkams okupavus Vilnių, Šernų šeima persikėlė į Kauną, kur 1925 m. liepos 30 d. gimė sūnus — būsimoji filmų žvaigždė Jokūbas Šernas.

Jaunasis Jokūbas greitai neteko savo tėvo, kuris netrukus susirgo vėžio liga ir mirė. Našlė su sūnumi persikėlė į Paryžių ir pasižymėjo kaip romanų rašytoja prancūzų kalba. Kaip p. Br. Biržiškienė pagal prancūzų žurnalą "Cinevie-Cinevogue" rašo, jau vienerių metų amžiaus būdamas, mažasis Jokūbiukas "žavėjo Luxemburgo ir Tuilleries sodų lankytojus savo didelėmis mėlynomis besišypsančiomis akimis, savo baltais it linas plaukais. Paaugęjęs jis stojo į licejų, į koledžą. Bet darbštumu nepasižymi. Žavi visus savo gražumu, savo "dieviškąja šypsena". Studijoms kenkia perdidelis susidomėjimas filmomis, ir motina pagaliau švelniai prašoma jį iš mokyklos atsiimti. Toliau seka tokios pat mėlynos spalvos, kaip jo akys, pirmasis kaklaraištis, kurį jam nupirko motina... Šešiolikos metų berniukas jau liko vyru. Jis neramus, svajoja apie nuotykius...

Prancūziją okupavus vokiečiams, veikia pagrindis. Jacques (Jokūbas) negalįs ramiai stebėti įvykių. Jis išvyksta į Lyon ir stoja į rezistencijos eiles. 1943 m. Jacques yra siunčiamas į Paryžių su pinigais pagrindžiui. Paryžiaus stotyje jį sučiupo ir išsiuntė į Buchenvaldo koncentracijos stovyklą, kur jis buvo išlaikytas iki 1945 m., kol jį išlasvino atėję sąjungininkai. Iš kacetų Jacques grįžo visai išsisėmęs, šėšelis — ne žmogus.

Grįžęs į Paryžių pas motiną, jis turi susirūpinti darbu, kuris duotų ir jam ir motinai išlaikymą. Jis verčiasi sportu. Virsta pašliužų sporto mokytoju. Nenuostodamas dirbti duonai, jis pradeda studijuoti mediciną.

pieštos Rom. Kuprevičiaus. Šioj programoj naujus tautinius šokių garžiai pašoko Vyt. Namiko vadovaujama tautinių šokių trupė. Dainoms vadovavo A. Stasiulis.

Reikia vien džiaugtis, kad jaunieji scenos mylėtojai taip entuziastiškai siekė savo pasiryžimą įvykdyti ir nors prie tokių darbo sąlygų, kokias jie turi šiandien, patiekė mums veikalą, kuriuo pilnutėlė salė žiūrovų buvo nepaprastai sužavėta.

Antroj vakaro programos daly pirmą kartą pasirodė scenoje naujas vyrų choras, vadovaujamas A. Stasiulio, padainuodamas "Mes žengiam" (Gaidelio), "Dunda" (V. Kuprevičiaus), "Vaikščiojau" (harm. A. Stasiulio) ir "Žygis į Vilnių" (V. K. Banaičio).
B. K.

Tuo tarpu motinai pavyko jį įstatyti vienoje kino studijoje. Čia jam pradeda skirti nedideles roles. Paskiau vis didesnes ir didesnes. Jis išvažiuoja sukurti filmą į Italiją. Bet jis dar negalvoja apie kokią filmų artisto karjerą. Jis tik nori uždirbti kiek pinigų ir atremontuoti savo motinos nedidelį namelį Sts. Peres gatvėje. Studijoje jis žavi savo grožiu ir vaidyba, sudaro sutartį vaidinti filme "Gioventū perduta" ("Pražudytoji jaunystė") svarbiausią vaidmenį. Visos italės, nuo Florencijos ligi Neapolio, nuo Venecijos ligi Romos, žiūrėdamos ir gėrėdamosi Jacques vaidyba, verkė. Jis laikomas geriausiuoju tos rolės interpretatoriumi (vaidintoju) ir nukonkuruoja pirmiejius artistus. Po to jis vaidina dar dviejuose dideliuose italų filmuose.

Grįžęs į Paryžių, jis kviečiamas vaidinti su Danielle Darrieux (garsiausiaji Prancūzijos filmų žvaigždė), su Aubry. Pasiūlymų daugybė. "Cinemonde" pranešimu, jis dabar suka filmą Londone".

Prancūzija dar nespėjo užmiršti prieš 10 metų mirusio mūsų didžiojo tautiečio O. Milašiaus, kaip štai jau vėl jos horizonte kyla nauja lietuviška žvaigždė. Gabi ir garbinga mūsų tauta, jeigu ji ir svetimiesiems sugeba duoti tokių išievių, kurie tampa ne tik mūsų, bet ir jų pasididžiavimu.

ŽYMUS LIETUVIS KERAMIKOS SPECIALISTAS

Lota į pietus nuo Concepción miesto, kur yra Čilės anglių kasyklos, keramikoje dirba lietuvis p. A. Muraitis. Šis lietuvis yra žymus savo srities specialistas, Europoje studijavęs 6 metus keramiką, po karo Freiburge, Vokietijoje savo gabumais keramikos išdirbiniuose stebina prancūzų generolus ir visą karinę vadovybę. Lotos fabriko vadovybė šį žymų keramiką pasikvietė iš Vokietijos ir už kelionę sumokėjo.

Beje, p. Muraitis, gyvendamas tarpe čilėnų, labai pasiilgęs lietuviškos aplinkumos. Štai jo žodžiai: "Aš tikrai be atsikvėpimo perskaičiau visus "Laiko" numerius ir taip nusidžiaugiau, jog va, rodos netoli už Cordillerų kalnų yra mūsų brolių valstybė, į kurią norėtusi paukščiu nuskristi. Argi nebūtų gražu dirbti drauge su lietuviais. tikrai garsinant Lietuvos vardą. Pagaminčiau daug gražių dalykų: ir bažnyčioms meniškų figūrų, ir praktiškų naudojamų indų ir k."

Reik tikėtis, jog p. Muraitis ateityje galės persikelti ten, kur yra lietuvių kolonija. Būtų gražu, jei atsirasų lietuvis, norįs įsteigti su p. Muraičiu keramikos fabriką. "Laikas" galėtų patarpininkauti.

T. A.

Poniai Kotrinai Paliulionienei mirus, Jos sūnų Vladą ir poniją Nelidą Paliulionius šioje liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia.

Jonas Ramanauskas

Šiapus ir anapus geležinės uždangos

ARKIVYSKUPU SKVIRECKO JUBILIEJUS

Š. m. birželio mėn. Jo Eksc. Jonui Skvireckui Kauno Arkivyskupui Metropolitui, šiuo metu gyvenančiam tremtyje Austrijoje, sukako 50 metų Kunigystės Jubiliejus ir 30 metų Vyskupavimo Sukaktis. Ta proga žymusis Sukaktvininkas birželio 26 d., sekmadicnį, savo laikinės rezidencijos vietoje Zams, Tirolyje, aukojo jubiliejines šv. Mišias už savo Tėvynę Lietuvą ir visus lietuvius, išsklaidytus visose pasaulio šalyse.

Jo Eksc. Juozapas Jonas Skvireckas gimė 1873 rugsėjo 20 d. Pumpėnų parap. Lietuvoje. Išėjęs gimnazijos mokslą Panevėžyje, studijavo teologinius mokslus Žemaičių Seminarijoje Kaune ir R. Kat. Dvasinėje Akademijoje Patrapilyje, kurią baigė 1900 m. Teologijos Magistro laipsniu. Po trumpo vikaravimo Ukmergėje Vysk. M. Paliulionio buvo paskirtas Žemaičių Seminarijos Profesorium Kaune, o vėliau pakviestas profesoriauti į Vytauto Didžiojo Un-to Teol. Fakultetą, kur jam buvo pripažintas Teol. Daktaro laipsnis. Profesorium išbuvo 35 metus. 1919 kovo 9 d. šv. Tėvo Benedikto XV buvo pakeltas tit. Keramo Vyskupu ir paskirtas Augziliaru Žemaičių Vyks. Pr. Karevičiui. 1926 m. įsteigus bažnytinę Kauno provinciją buvo pakeltas Kauno Arkivyskupu Metropolitu, kurias pareigas iki šiol tebeina. 1931 m. šv. Tėvas Pijus XI suteikė jam visas privilegijas ir garbę Popiežiaus Sosto Asistento bei Jo Šventenybės Rūmų Prelato, pakėlė į Kilmingųjų laipsnį papuošdamas jį Grafo titulu. Jo Ekscelencija yra išvertęs lietuvių kalbon visą šventąjį Raštą su atitinkamais plačiais komentarais.

PASITAIKO NAUJŲ PABEGELIŲ IŠ BALTOJOS KRAŠTŲ

Mūsų korespondentė Irma Jørgensen iš Danijos praneša, kad ir dabar dar atvyksta pabėgėlių į Daniją iš Baltijos kraštų ir Lenkijos. Kai kurie iš jų internuojami arba siunčiami atgal, kiti gi gauna leidimą išvykti toliau į Vakarų Europą ar užjūrius. Beveik niekas iš jų negauna teisės pasilikti Danijoje.

KUN. A. KARDAUSKO 10 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Čilėje besidarbuojąs lietuvis kunigas Antanas Kardauskas š. m. birželio 11 dieną atšventė savo 10 metų kunigiško darbo sukaktį.

Kunigiškąjį darbą sukaktvininkas pradėjo prieš karą Laisvoje Tėvynėje, Vilkaviškio Vyskupijoje. Neilgai jam kaip kunigui teko džiaugtis Tėvynės

Lietuvos Ministras P. Amerikoi Dr. K. Graužinis su Ponia iškilmingo priėmimo metu Argentinos Ambasadoje Urugvajuje tautinės šventės proga 1949 m. gegužio 25 d. Iš kairės į dešinę: p. A. Grišonas, Ponia Brown, pirmojo J. A. V. sekr. žmona, Ponia L. Graužinienė, J. A. V. ambasadorius p. E. O. Briggs ir Dr. K. Graužinis.

laisve. Komunistų ir nacių okupacijos jo darbą paskinko ir dažnai jį patį į pavojų buvo įstūmę. 1944 metų vasarą skaudančia širdimi, jis turėjo savo Tėvynę palikti. Atsisveikinęs su savo parapijos šdegingtu ir jau nebegyvenamu miesteliu, kunigas Antanas patraukia į Vakarus. Paskutinius karo mėnesius praleidžia Austrijoje ir Vokietijoje. Tuoj po karo skubina į Romą ir studijuoja Gregorianum universitete. 1946 metais Čilės kardinolo pakviestas atvyksta į Santiago ir paskirtas vikaru garsioje Išganytojo bazilikoje. Iš tos bazilikos kasmet ruošiamai plačiai pagarsėjusi Karmelio Marijos procesija. Uoliai pareigų atlikimu ir savo nuoširdumu kunigas Antanas yra užsipelnęs ir dvasinės vyriausybės ir klebono pagyrimus, yra ir visų parapijiečių labai mylimas. Nuoširdžiai jis čia tolimuose pietuose rūpinasi ir Lietuvos bylos gynimu. Daugelį aukštų čilėnų yra supažindinęs su Tėvynės vargais. Jis yra taip pat ir "Laiko" bendradarbis.

Savo iškilmių dieną sukaktvininkas šv. mišias atlikė Santiago Katedroje. O kukliose vaišėse jo draugai ir pažįstami linkėjo greit grįžti į laisvą Tėvynę ir ten darbuotis ir laimingai atšventi visas kitas kunigystės sukaktis.

T. A.

Ponams Vladui ir Nelidai Paliulioniams, jų mylimai Mamytei Kotrinai Paliulionienei mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia.

Emilija Čekanauskienė ir dukterys

Reiškiamo nuoširdžią užuojautą ponams V. ir N. Paliulioniams dėl jų Mylimos Mamytės mirties.

Kazimieras Deveikis su šeima

Iš Viso Pasaulio

Paryžiaus konferencija pasibaigė, kaip ir buvo laukta, be ypatingų rezultatų. Pažadėta daug, svarstytieji klausimai tačiau liko neišrišti. Rugsėjo mėn. "keturi didieji" vėl susirinks Niujorke ir tęs ginčus toliau. Dėl nuomonių skirtumo tarp anglų-amerikiečių ir sovietų Paryžiaus konferencija jau grėsė iširti, jei paskutiniu momentu Višinskis nebūtų nusileidęs Austrijos klausimu. Sisitarta, kad iki rugsėjo 1 d. turi būti išdirbtas Austrijai taikos sutarties projektas. Šitas Višinskio pasiūlymas yra svarbus tuo, kad sovietai nebeperėmė jugoslavų pretenzijų Austrijos teritorijos atžvilgiu ir atmetė Jugoslavijos reikalavimą, kad Austrija mokėtų jugoslavams karo reparacijas. Tokiu būdu tariamai padidėjo plyšys tarp Sov. Sąjungos ir Tito. Tačiau dar neaišku, kuomet trinimasis tarp sovietų ir jugoslavų baigsis. Spėjama, kad sovietai nori Tito, lyg kokį Trojos arklį, įstumti į anglų-amerikonų lagerį, kad ten pažvejojus įvairių materialinių ir ginklavimuisi reikalingų medžiagų. O tų žaliavų, sovietams sparčiai ruošiantis karui, ypač reikalinga! Ypatingai yra opus benzino klausimas, be kurio nerieda tankai ir neskrenda lėktuvai. Todėl visai suprantamos sovietų ir amerikiečių pastangos ta brangia karo medžiaga iš anksto apsirūpinti. Š. Amerika turi 35% viso pasaulinio benzino kiekio, o Sov. Sąjunga tik 12%. Turint galvoje, kad būsimajame kare ypatingai bus veikli aviacija, skaičiai kalba amerikiečių naudai. Ir pati sovietų aviacija tiek skaičiaus, tiek kokybės atžvilgiu yra atsilikusi nuo amerikiečių aviacijos. Neseniai su lėktuvu pabėgęs iš Sov. Sąjungos į Švediją vienas raud. armijos leitenantas suteikė vakariečiams išsamų žinių apie dabartinį sovietinės aviacijos stovį. Nors sovietai stato savo lėktuvus, juos kopijuodami iš anglų ir amerikiečių lėktuvų, kuriuos jie gavo iš pastarųjų karo metu ir nors pas sovietus dirba vokiečių konstruktoriai, tačiau dėl modernių fabriku stoko sovietinė lėktuvų gamyba yra mažesnė, negu amerikiečių. Taip pat ir plieno gamyba Sov. Sąjungoje yra 4,5 karto mažesnė, negu Š. Amerikoje, o anglies, iš kurios galima pagaminti dirbtinį benzina, sovietai teišką 4 kartus mažiau negu amerikiečiai. Atsižvelgiant į tous faktus, gal ir bus suprantamas dalinis sovietų nusileidimas Paryžiaus konferencijoje. Įvairiomis konferencijomis išlošdami laiko, sovietai baigia užimt Kiniją, kur yra neišsemiami turtų išteklių, baigia susitvarkyt užimtuose kraštuose. Rumunijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje vyksta įvairūs "valymai", kad karui kilus neliktų jokio antikomunistinio pasipriešinimo. Spėjama, kad Molotovui esą pėvesta iš rytinės Europos ir balkanų tautų sudaryti milijoninę kariuomenę, kuri turėtų tokį pat apginklavimą, kaip ir raud. armija. Iš kitos pusės ir Vakaruose vyksta generalinių štabų pasitarimai, pra-

vedami jungtiniai amerikiečių-anglų-francūzų manevrai. Vykstant šaltajam karui, pasaulio dėmesys nukreipiamas nuo įvykių už geležinės uždangos. Ten kasdien kalėjimus papildo nauji žmonės, ir neva demokratijos vardu teisiami "liaudies priešai". Po kardinalo Mindszenty atėjo Čekijos primo Beran eilė, o neseniai tapo suimti paskutiniai du Rumunijos vyskopa. Tačiau pasaulio sąžinė su neteisybe, atrodo lyg ir apsiyrato. Žinios apie sportą ir kino žvaigždes labiau skaitomos negu žmonių tragedijos už "geležinės uždangos". Tačiau nerašyto įstatymo, kad nekaltai pralietas kraujas šaukiasi keršto, niekas neįstengė panaikinti. Mes nenorim niekam keršyt, bet su pavergtaisiais savo broliais šaukiamės teisybės, kuri, dėja, laikinai dar vaišioja užrištomis akimis ir mūsų nemato, nenori ar gal būt nenori matyt moderniosios vergijos už geležinės uždangos. Tačiau nusimint nėra ko! Istorija mums duoda paguodos. Praėjo Cezarių, Napoleonų gadynė, subyrėjo naujųjų diktatorių scstai, kodėl gi turėtų amžinai tęstis raudonoji vergija?

A. Lc.

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ ESTIJOS GYVENIMO

Švedų laikraštis "Morgonbladet" skelbia pasikalbėjimą su vienu estu, neseniai atbėgusiu iš Estijos į Švediją. Jo žiniomis estų protestantų vysk. Pahn yra išvežtas į Šiaurės Rusijos tarybų respublikos Komi koncentracinę stovyklą priverstiniesiems darbams. Jis kaltinamas nenorėjęs įvesti bolševikinės propagandos į Estijos bažnyčias. Vienintelis. Talino katalikų kunigas Werling išvežtas į Sibirą už tai, kad remontavo savo bažnyčią be komunistų sutikimo. Visame Taline veikia tik 3 bažnyčios, nes trūksta kunigų, o kunigams yra uždrausta laikyti pamaldas kitose bažnyčiose. Todėl kiekviena bažnyčia, kurios kunigas tampa suimtas, turi uždaryti, nes joks kitas kunigas joje negali laikyti pamaldų. Per 5 okupacijos metus nebuvo leista išspausdinti nė vienos religinės brošiūros. Tik baptistams buvo leista išspausdinti knygelę "Kristelig Ugealmanak", kuriai vyriausybė nustatė neįperkama aukštą kainą, kai tuo tarpu komunistiškosios propagandos knygos pardavinėjamos už pusdykę. Be to, komunistinė vyriausybė nustatė sekančius mokesčius už bažnytinius patarnavimus: už sutvirtinimo sakramentą — 1000 rublių, už bažnytines vestuves — 1500 rublių.

SUIMTA 1.500 KATALIKŲ KUNIGŲ

Vatikano duomenimis pastaruoju metu už geležinės uždangos yra suimta bent 1.500 katalikų kunigų. Jų didžiūma dirba sunkiųjų darbų stovyklose Sibire, kur dirba daugiau kaip 12.000.000 vergų, pasmerktų šalčio, bado ir nuovargio lėtajai mirčiai sužvėrėjusių enkavedistų priežiūroje.

Netekus savo Brangios Mamytės, ponus Vladą ir Nelidą Paliulionius širdingai užjaučia.

Jonas ir Katalina Čekanauskai

SPORTAS

“GRANDIES” SPORTINĖ VEIKLA

Pereitų metų pabaigoje, susidarius didesniai skaičiui sportuojančio jaunimo, kilo sumanymas organizuoti savo lietuvišką sporto vienetą. Ištikro, norai netrukus virto realybe — padedant gerb. Aušros Vartų parap. kleb. kun. K. Vengrui, buvo įsigyta krepšinio ekipai aprangas ir štai, spalio mėn. 21 d., mūsiškiai, pasivadinę “Grandies” vardu, pasirodė pirmą sykį viešumoje sužaisdami draugiškas krepšinio runktynes prieš argentiniečių sporto klubą “Estrella Blanca”. Nors pirmasis debiutas ir nepavyko (pralaimėta 1 tšk. skirtumu), tačiau “grandiečiai” rankų nenuleido ir darbavosi toliau; iki šio laiko yra turėję 10 rungtynių, iš kurių 5 laimėtos, su bendra pasekme 313-265 savo naudai. Žaisti teko kolkas tik prieš vidutinio pajėgumo ekipas, tačiau, atsižvelgiant į palyginus aukštą Argentinos krepšinio lygį, bei nesant ilgą laiką tinkamų sąlygų treniravimuisi (neturėjimas savos aikštelės), pasiektus rezultatus tenka vertinti teigiamai.

Nuo š. m. gegužės mėn. pradžios “Grandies” krepšininkams sąlygos pagerėjo. Susipažinus su garsaus Buenos Aires sporto klubo “Racing” krepšinio vadovu, mūsiškiams buvo suteikta galimybė treniruotis dvyk savaitėje puikioje to klubo aikštelėje ir beto, tapo įrašyti 1949 m. Buenos Aires miesto žemesniųjų klasių pirmenybėms.

“Grandiečiai”, trenerio prižiūroje vedamas treniruotes uoliai lanko, nežiūrind į tai, kad kai kuriems iš jų tenka sugaišti apie porą valandų kelionėje, kol pasiekama vieta. To darbo vaisiai jau ryškėja — turėtos draugiškos rungtynės prieš “Defensores de Florida” laimėtos 24-20 (10-8), o geg. m. 12 d. jau pirmenybėms, prieš “Barracas Juniors” 39-19 (20-5) ir geg. m. 22 d. prieš “Independiente de Burzaco” laimėta be kovos, pastariesiems neatvykus.

Iki šiol turėtose rungtynėse “Grandj” yra atstovavę šie žaidėjai: Bandžius Julius (ekipos kapitonas) pelnė 51 tašką (žaidė 9 rungt.); Arlauskas Aleksas — 75 t. (8 r.); Bandžius Vladas — 60 t. (10 r.); Čepelevičius Eugenijus — 45 t. (10 r.); Kaibutas Algirdas — 37 t. (6 r.) Grabauskas Vytautas — 25 t. (5 r.); Antakauskas Adolfas — 7 t. (2 r.); Jaunius Zigmas — 8 t. (8 r.); Petraitis Juozas — 5 t. (6 r.) ir Šaulys Leonas — 0 t. (1 r.). Nors ekipos sudėtyje ypatingų krepšinio “žvaigždžių” nėra (šie jaunuoliai toj sporto šakoj težaidė būdami Lietuvoje gimnazijose ar vėliau esant tremtinių stovyklose) tačiau “Grandies” krepšininkai pasiryžę šiose pirmenybėse iškovoti garbingą vietą.

Be krepšinio, pasireiškia dar ir stalo tenise. Šioje srityje buvo suruošti du tarpusavio turnyrai, bei turėtos vienos rungtynės prieš “Sarandi Porteno”, kurias laimėjo “grandiečiai”. Praėjusiuose turnyruose ryškiai skyrėsi savo žaidimu A. Antakauskas (abiejų turnyrų nugalėtojas) ir A. Petravičius; kiti dalyviai buvo menkesnio pajėgumo, iš jų paminėtini A. Šimkus, A. Urbelis, dr. A. Zotovas ir L.

“Grandies” krepšinio ekipa. Iš kairės į dešinę E. Čepelevičius, A. Arlauskas, Z. Jaunius, J. Bandžius ir Vl. Bandžius. Nuotraukoje trūksta V. Garabausko, A. Kaibuto ir A. Antakausko.

Šaulys. Ateity numatoma pagyvinti šios sporto šakos veiklą, kuriai vadovauja Adolfas Antakauskas.

Atsiradus didesniai skaičiui mėgėjų, galvojama suruošti šachmatų varžybas, bei pradėti kultivuoti tinklinį.

“Grandies” pirmininku šiuos metus yra Vyt. Grabauskas, sekretoriumi — Vl. Bandžius, išdininku — Zig. Jaunius. Grandietis.

PUIKUS LIETUVIŲ KREPŠININKŲ PASIRODYMAS PRANCŪZIJOJE

Po sėkmingų lietuvių tremtinių reprezentacinės krepšinio ekipos gastrolių Prancūzijoje (tebuvo praloštos tik vienos rungtynės), trys jos žaidėjai pasiliko šioj šaly treniruotis bei žaisti prancūzų ekipose.

Tremties spauda skelbia, kad mūsų tautietis Varkala žaidė už Prancūzijos rinktinę tarptautinėse Nicos krepšinio žaidynėse. Jo puikų žaidimą iškėlė visi vietiniai prancūzų laikraščiai, jų tarpe “L’Equipe” pavadindamas Varkalą Nicos žaidynių žvaigžde. Šiuo metu Varkala žaidžia centro puolėju “FC Montbrison” ekipoje.

Kiti du lietuviai — Grybauskas ir Birutis žaidžia Mulhouse miesto sporto klube “LEsperance”. Pirmose žaistose rungtynėse jie smarkiai nustebino vietinę publiką laimint rungtynes prieš “Souchoux” net 75—34, kadangi pastarojoje žaidė internacionalas Gerard ir amerikietis Wood. Laikraštis “L’Alsace” pažymi aukštą lietuvių žaidimo techniką bei puikų mėtyimą (vien Grybauskas pelnė 47 taškus). Rungtynėse tarp “L’Esperance” ir “FC Montbrison”, kur abiejose pusėse žaidė mūsų tautiečiai, baigėsi pirmųjų laimėjimu 62-46.

Prancūzų internacionalo Fabrikant (pažįstamo iš 1939 m. Europos krepšinio pirmenybių Kaune) nuomone, viešėjusi Prancūzijoje mūsiškių ekipa nesunkiai susidorotų su prancūzų rinktine. Atsimerant tą faktą, kad Prancūzija Londono olimpiadoje laimėjo II vietą, bei šiuo metu turi per 100.000 (!) krepši-

ninkų, galime drąsiai džiaugtis, kad atsiranda vyrų kurie, nors ir pavieniui, primena įvairių tautybių sportininkams apie Lietuvą.

★

Ed. Kraučiuonas paskirtas Notre Dame universiteto (J. A. Valst.) sporto vadovu. Jis yra buvęs Lietuvoje ir žymiai prisidėjęs prie mūsų krepšinio lygio pakėlimo. Jo brolis Feliksas Kraučiuonas buvo Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas, laimėjęs 1937 ir 1939 m. Europos krepšinio meisterio titulą.

★

Rungtynėse tarp garsiųjų J. A. V. krepšinio ekipų Illinois ir Yale, ypač pasižymėjo T. Kersulis, paskutinėse sekundėse nulėmdamas Illinois universiteto penketukui laimėjimą pasekme 71-67.

SVETUR

★ Pietų Amerikos 1949 m. krepšinio pirmenybes laimėjo Urugvajaus ekipa, nepralošusi nei vienu rungtynių ir tuom agynusi turėtą meisterio titulą. Argentiniečiams šios pirmenybės buvo nesekmingos — laimėję pirmąsias 2 rungt., likusias 3 pralaimėjo. Pralaimėjimai grindžiami tuo, kad prie puikiai žaidžiusių Furlong, Nurė, Uder, ir Gonzalez nebuvo tinkamo penktojo žaidėjo, kuris būtų galėjęs derinti

tis prie pirmųjų. Spaudos nuomone, techniškai geriausia buvo Čilės ekipa, kuri yra paruošta š. amerikiečio trenerio.

★ XX-sias Pietų Amerikos futbolo pirmenybes laimėjo Brazilijos vienuolikė, paskutinėse rungtynėse įveikusi Paragvajų 7-0. Argentina šiose žaidynėse nedalyvavo. P. Amer. futbolo meisteriu yra buvę: Argentina — 9 kartus; Urugvajus — 7; Brazilija — 3 ir Peru — 1. Šiuo metu Brazilijoje sėkmingai vieši garsioji anglų futbolo komanda "Arsenal", nepralošusi nei vienu iš turėtų 3 jų susitikimų.

★ Įvykusiose pasaulio stalo teniso pirmenybėse Stokholme vyrų grupėje meisterio vardą iškovojo Leach (Anglija), nugalėdamas baiginiame susitikime Vana (Čekoslovakija) 3—2. Moterų grupėje meisterės vardą apgynė vengrė Farkas laimėjusi prieš Hruskova (Čekoslovakija), G. Farkas, laimėjusi pasaulio meisterės vardą, apsiskandalino vienoje Goeteburg rūbų krautuvėje, pasisavindama megztinuką. Policija ją buvo tuoj sulaikiusi. Gražinusi pasisavintą megztinuką ir susirinkusi laimėtus savo medalius, "draugė" Farkas tuoj išskrido į Budapeštą. Vengrų ekipos vadovas komunistas Szepesi, šį greitą išvykimą paaiškino nuovargio priežastimi.

V. B.

BUENOS AIRES - AVELLANEDOS PADANGĖJE

GEDULO DIENA

Birželio 12 d. Liet. Išlaisvinti Centras kartu su priklausančiomis organizacijomis ir naujai atvykusiais lietuviais suruošė gedulingą 9 metų Lietuvos pavergimo ir liet. tautos naikinimo paminėjimą. 10.30 val. Aušros Vartų bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos už žuvusius ir tebežūstančius dėl tėvynės. Po pietų saiskimšai pilnoje Lietuvių Salėje Avelanedoje įvyko viešas aktas, pradėtas Argentinos, Lietuvos himnais ir Malda už žuvusius. Giedojo komp. V. Rymavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos Choras prie išpūdingoje prožektorių šviesoje nušviesto "Pavergtosios Lietuvos" gyvojo paveiksl. Sekė turininga prof. D. Gruodžio paskaita ir insp. A. Ališausko parašytas bei surežisuotas scenos vaizdelis "Birželio 14". Artistai taip puikiai pavaizdavo masinį 1941 m. birželio 14 d. lietuvių išvežimą į Sibirą, kad žiūrovų daugis nestengė sulaikyti ašarų, ypačiai tie, kurie patys turėjo nelaimę būti gyvais to liūdno mūsų tautos naikinimo liudininkais. Po to buvo padeklamuota keletas pritaikintų eilėraščių ir suvaidintas J. Glioso scenos vaizdelis "Ten kur tūkstančiai žūsta". Ypačiai gerai savo rolę atliko žinomas A. L. Jaunimo Dr-jos artistas Valentinavičius. Sekė patriotinės dainos, gražiai išpildytos šv. Cecilijos Choro. Išpūdingą gyvojo baidžių įvykių Lietuvoje liudininko žodį tarė neseniai atvykęs turistietis iš Europos p. Kaibutas Minėjimas paliko gilų įspūdį ir neatšaukiamą pasiryžimą niekuomet nenurimti, kol nei bus grąžinta laisvė žiaurių okupantų naikinamai tėvynei.

Rep.

TĖVO DIENOS MINĖJIMAS

Arg. Liet. Jaunimo Dr-ja š. m. birželio 19 d. surengė Tėvo Dieną. Šventė buvo pradėta iškilmingomis pamaldomis Aušros Vartų bažnyčioje. Po pietų Lietuvių salėje įvyko pilietinis minėjimas. Apie tėvo reikšmę šeimoje kalbėjo agr. A. Šantaras. A. L. Jaunimo Dr-jos Vaidintojų Būrelis, Z. Juknevičiaus režisuojamas, gražiai suvaidino "Sibiro kalėjime" ir "Ištįžusis teismas", dalyvaujant Z. Juknevičiui, K. Misiūnui, A. Matukui, A. Miliuskui, J. Poviloniui, J. Žekiui ir sufleriuojant B. Virbickui. Tiek vaidintojams, tiek šv. Cecilijos Choro dainininkams ypač gausi publika nesigailėjo karštų aploclismen-
tų.

Buęs.

A. a. K. PALIULIONIENĖ

Šių metų birželio mėn. 29 d. po sunkios, beveik tris metus užsitęsios ligos, mirė a. a. Katrina Makrauskaitė-Paliulionienė. Velionė gimė 1888 m. Lietuvoje ir 1912 m. atvyko į Argentiną. Nenuilstamai dirbdama, velionė gražiai užaugino savo vaikus, kurie visi šiandien gražiai gyvena. Velionė buvo pašarvota ir gausiai žmonių lankoma savo sūnaus Vlado Paliulionio namuose ir iškilmingai palaidota Sarandi kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo Ponai Paliulioniai su šeimomis, p. Vladas Urbietis su šeima, p. Emilija Čekanauskienė, p-lė Sofija Čekanauskaitė, inž. Jonas Čekanauskas, Andriuška ir daugelis kitų velionės pažįstamų ir draugų. Pažymėtina, kad velionė visą laiką tikėjosi pamatyti savo gimtąjį kraštą, nor per daug ankstyva mirtis neleido tiems kilniems troškimams įvykti.

A. A. PRANCIŠKUS ZALAGA

Š. m. birželio 25 d. staiga mirė 46 m. amžiaus tautietis Pranciškus Zalaga, 1929 m. iš Vabalninko valsčiaus atvykęs į Bs. Aires. Palaidotas Sarandų kapuose Iškilmingos pamaldos Liet. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo birželio 27 d. Liko nu- liūdusi žmona Bronė Rastauskaitė—Zalagienė, duk- ra Eagenija ir sūnus Albertas. L. R.

ISKILMINGOS KRIKŠTYNOS

Š. m. liepos 2 d. Aušros Vartų bažnyčioje buvo iš- kilmingai pakrikštytos Alisija ir Elvyra Deveikytės. Kumais buvo ponė Emilija Čekanauskienė su p. Vla- du Urbiečiu ir pp. Katalina su inž. Jonu Čekanaus- kai. Po krikštytųjų pp. Deveikių namuose buvo šauni vakarienė, kurioje dalyvavo daug žymių svečių.

NUOSTOLINGAS GAISRAS

Š. m. liepos 2 d. sudegė Kazio Vanago ir Stasio Šulnio kėdžių fabrikas. Nuostoliai dideli. Gaisro prie- žastys dar tiriamos.

Urugvajus žinios

PIRMOSIOS LIETUVIŠKOS MISIJOS

Š. m. birželio 12-19 dd. jėzuitas Tėvas Jonas Kidy- kas vedė pirmąsias lietuviškas misijas Montevideo lietuviams Cerro parapijos bažnyčioje. Beveik prieš mėnesį laiko kolonijos kapelionas kun. Stan. Griga- liūnas atspausdino ir paskleidė atitinkamus pakvieti- mus, kurių dėka net iš tolimesnių Urugvajaus vieto- vių atvyko lietuvių į misijas. Pirmąją misijų dieną buvo virš 400 tautiečių. Misijos vyko rytais ir vaka- rais. Bet ir lytingomis dienomis susirinkdavo gražus būrys dalyvių.

Baigęs misijas, T. J. Kidykas užsuko į Argentina, kur aplankė Marijonų vedamas įstaigas, ir po kelių dienų išskrido į Sao Paulo, kur Villa Zelinojo su ne- mažesniu pasisekimu vedė misijas tenyksičiai lietu- vių kolonijai. Iš Brazilijos T. Kidykas grįš į Chikagą, kur jau 12 metų kaip darbuojasi.

L. K.

TAIP GEDEJO IR PROTESTAVO

Montevideo lietuviai Tėvynės gedulo dieną — bir- želio 15 paminėjo plačiai: per radiją, spaudą, visuo- menės susirinkime.

Birželio 15 populiari radijo stotis Carve davė ypa- tingą programą, kurioje Lietuvos Ministras P. Ame- rikai Dr. K. Graužinis nušvietė tos liūdnosios sukak- ties istoriją ir dabartinę Lietuvos padėtį. Labai įžy- mi kalbėtoja ir lietuvių bičiulė prof. Reina Reyes ta- proga skaitė paskaitą apie “Žmogaus agoniją”, iš- keldama bolševizmo baisybes ir pabrėždama dvasinių žmogaus galių pranašumą prieš žiaurią jėgą. Pritai- kytos lietuviškos dainos programą padarė dar įdo- mesnę.

Tą dieną žymiausias dienraštis “El Dia” įsidėjo savo bendradarbio C. Verax straipsnį: “Pirmoji so- vietinio imperializmo auka. Lietuvos gedulo dienos

proga”. Apie Lietuvos nelaimę paskelbė straipsnius taip pat “El Diario” ir “El Diario Español”.

Birželio 19 d. visuomeninį gedulingą minėjimą su- rengė savo patalpose U. L. Kultūros Draugija. Pro- gramai vadovavo energingas veikėjas tremtinys A. Keveža. Kalbėjo: K. Čibiras — apie okupantų vykdo- mą mūsų tautos naikinimą; Min. Dr. K. Graužinis — apie bolševikų klastas Lietuvą pavergiant ir žmo- nijos viltis šitą visų bendrąjį priešą nugalėti; Lietu- vių - Urugvajų Aliansos pirmininkas, žinomas lietu- vių draugas Bersetche labai įdomiai įvertino čio- nykščių lietuvių patriotų pastangas ir pasmerkė ta- riamuosius patriotus, vienybės ardytojus, pavadin- damas juos neokomunistais. Be to, turiningą sveiki- nimo žodį tarė svečias iš Buenos Aires, “Laiko” re- daktorius kun. Dr. Pr. Brazys. Publika daug kartų kalbėtojams pritarė karštais plojimais. Pakilia dva- sia dar kartą pasiryžta iki galo kovoti su tėvynės payergėjais, jų talkininkais, parsidavėliais ir viso- kiais titulus prisidengusiais vienybės ardytojais. Mi- nėjimo metu Liet. Mokyklos mokinė R. Užkevičiūtė padėklamavo eilėraštį “Benamių daina”, mokinė G. Švobaitė — eilėraštį “Malda” ir jaunuolė Alb. Saba- liauskaitė — eilėr. “Ateis ir tau.”

K.

KOLONIJOS NAUJIENOS

Kun. St. Grigaliūnas paskirtas į Montevideo prie- miestį Peñarol klebonu. Iš S. Amerikos atvykęs svečias kun. J. Kidykas, jėzuitas, vedė aštuonių die- nių misijas lietuviams. Birželio 12 d. Kultūros drau- gijos patalpose misijonieriui pagerbti buvo surengti asado pietūs. Aplankęs Buenos Aires kun. J. Ki- dykas grįžo dar misijų vesti į Sao Paulo.

Spaudos reikalais buvo atvykęs “Laiko” redakto- rius kun. Dr. P. Brazys, kuris ta proga paviešėjo pas savo brolių Antaną.

Kultūričių salėje buvo iškilmingos J. Mockevi- čiaus su M. Žiūryte vestuvės, kuriose tarp daugelio svečių dalyvavo ir Lietuvos Min. Dr. K. Graužinis su Ponia. Naujoji lietuviška šeima gavo daug svei- kinimų su dovanomis.

Kor.

ROSARIO LIETUVIAI

ISKILMINGAI MINĖS IŠEIVIŲ DIENĄ

Liepos 17 d. Rosario lietuviai iškilmingai minės Išeivių dieną. Šventė, kaip paprastai, bus pradėta pamaldomis Saladillo parapijos bažnyčioje, kurias atlaikys ir pritaikintą pamokslą pasakys kun. Dr. K. Černiauskas M.I.C. Po pamaldų klebonijos kieme bus bendri pietūs — “asado” su kalbomis ir įdomia programa. Laukiama svečių ir iš Buenos Aires.

Rengejai.

LIETUVIŠKI FILMAI

Rugpjūčio 23 d. Lietuvių salėje bus platus ir įdo- mus lietuviškų filmų parengimas su šokiais ir bū- fetu. Parengimą organizuoja J. Gilvydžio “Vyties” teatras. Patariama nepraleisti retos progos!

**LIETUVIŲ ADVOKATŲ IR TEISININKŲ
DEMESIUI**

Norintieji gauti periodinį Lietuvos Teisininkų Tremtinių Draugijos leidinį "Lietuvis Teisininkas" malonėkite pranešti savo adresą.

"Lietuvio Teisininko" No. 1 turinys:

Dr. Br. Kalvaitis — Pirmąjį numerį išleidžiant;

A. Plateris — Universalizmas;

J. Stikliorius — Vokiečių teismas pasisako pabaltiečių santuokos teisės klausimu;

Lietuvos Teisininkų Tremtinių Draugijos įstatai;

Lietuvos teisininkai tremtyje;

Kronika.

"Lietuvio Teisininko" red.:

17600 Lindsau Ave
Detroit 19, Mich. U.S.A.

PAIEŠKOJIMAI

Sesuo Laurencija O. S. B. iš Liege'o, Belgijoje, paieško savo pusseserės Anelės Šarmavičiūtės, kilusios iš Ukmergės. Rašyti: Soeur Laurencija O. S. B., Abbaye de la Paix Notre-Dame, Boulevard d'Avroy 54, Liege, Belgique.

Anelė Balčiūnienė - Ringienė, 60 m. amžiaus, gyv. 48-C. st., Athol, Mass., U.S.A., paieško savo brolio Petro Karalio, 64 m. amžiaus, gimusio Radzgalių kaime, Vabalninkų parap. ir išvykusio į Argentina apie 1915 m. Prašoma atsiliepti dėl svarbių šeimyninių reikalų. Bus gausiai atsilyginta tam, kas apie jį duos tikslų žinių.

DĖL KOREKTŪROS KLAIĐŲ

Praėjusiam "LAIKO" numeryje pasitaikė keletas nemalonių korektūros klaidų: 94 psl. prie rašinio "Puodų puodas" trūksta autoriaus ANTANO VAIČIULAIČIO pavardės; psl. 96 straipsnio "Oskaras Milašius — Meilės Poetas" autoriaus pavardė turi būti A. GRAUSLYS. Tame pačiame psl. antrojo skiltyje 8-oj eilutėj nuo viršaus vietoj žodžio "tamsiomis" turi būti "tauriomis".

Šia proga Redakcija atsiprašo Gerb. Skaitytojus ir už kitas pasitaikančias korektūros klaidas, kurių nelengva išvengti ypačiai todėl, kad laikraštį renka darbininkai, kurie visiškai nemoka lietuvių kalbos.

"LIETUVOS AIDAI"

Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną
sekmadienį 8 val. 30 min.

Radio Mitre LR6

Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

**JUOZO SABALIAUSKO
KRAUTUVĖ IR PIENINĖ**

Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas
patarnavimas.

Cuba 3968, Cerro, Montevideo.

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados
Matrices de Todas Clases y para Toda Industria

EDUARDO JUSYS

Molinos de Raffo 473 Montevideo
Telefono: 22 53 05

**Jeigu nori pirkti arba parduoti
žemės sklypą (lotą)**

bet kokio dydžio ir bet kokiame vietoje
kreipkis į

ANTONIO ZIDELIS

J. A. ROCA 1047, HURLINGHAM — F. C. P.
T. E. 655 - 0423

RUDOLFO KUREIKIO

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

Brasil 796, 4 de Junio (priešais Lietuvių Salę)

**DIPLOMUOTA MODISTĖ
MAGDALENA TUMOSIENĖ**

Priima įvairius sezoninius ir proginius
užsakymus

Sarmiento 510 Avellaneda

Foto K I K A

LUIS FERSZKO y G. SARMIENTO

Artistas Fotógrafos

Montevideo 482 T. E. 303 Berisso

Pirmąeilis Moterų Grožio Salonas

KIRPYKLA "LA RUBIA"

Savininkė:

ONA KASPARIENĖ

Soler 3441 Bs. Aires T. A. 79, Gómez 2528

ALFONSO BARTAŠIŪNO

Metallų liejimo ir apdirbimo Įmonė

Zapican 2789 Montevideo

Telefono: 23 7 48

PRITYRUSI MODISTĖ

ONUTĖ ZUPKIENĖ

Gral. Aguilar 1253 Montevideo

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIŲ
Dirbtuvė – Parduotuvė

Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos.
Kaimos labai prieinamos.

Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 933 T. E. 60-2784
Buenos Aires

Baldų Fabrikas

Gaminami visų rūšių ir stilių baldai

Antanas Girdauskas

Savininkas

Hernandarias 1721 Buenos Aires

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo

Dirbtuvė

Priima įvairius užsakymus

Antanas Barzdžius

Savininkas:

Av. Alvarez Jonte 1657, Bs. Aires. T. E. 59-5248

FOTO EMILIJA

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS FOTO DARBAI
EMILIJA JASIUKYNIENĖ

Savininkė

Nogoya 2969, Villa del Parque. T. E. 50-7319

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė

Gaminami nauji ir taisomi seni batai

JUOZAS ŠNIPAS

Savininkė:

Cabildo 651 — Villa Porvenir — Avellaneda

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas

JUOZAS KUČINSKAS

Savininkas

Grał. Roca 4700 Avellaneda

DIPLOMUOTA MODISTĖ
DANUTĖ GILVYDIENĖ

•
Rio Cuarto 3244
Buenos Aires

Didelė ir moderniška moteriškų rūbų
siuvykla

Modas Survila

Darbas atliekamas sąžiningai, meniškai
ir punctualiai

Esmeralda 823 Buenos Aires
T. E. 31-8446

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS "LIT"

Didelis pasirinkimas. Išpildomi įvairūs užsakymai. Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas

Jonas Aukštikalnis

Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelią
šitai pramonės šakai Argentinoje

Posadas 23, Avellaneda. T.A. 20, Wilde 7831
(aukštuma Av. Mitre 4500)

LIETUVIŠKA VALGYKLA -- RESTORANAS
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus
ir greitas patarnavimas
Savininkas

KAZIMIERAS DUDA

Pedro de Mendoza 2117 T. A. 21 - 2952

FOTO STUDIJA

Fotografijų didinimas. Įvairių rūšių portretų
gaminimas. Fotografuoja švenčių,
vestuvių ir kitas iškilmes
Savininkas

Stanislovas Antanavičius

Av. Pavón 1869 Avellaneda

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ

Priima įvairius užsakymus. Darbas atlieka-
mas sąžiningai ir gražiai

Savininkas

M. ŠLIKAS

P-je. Blandengues 3015 (altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Lietuviška įvairių prekių Krautuvė

Savininkas

JULĖ SKURAUŠKAITĖ

Lietuviai, remkite savo tautiečius, pirkdami
jų prekes!

Brasil 915, kamp. Mendoza Avellaneda

Metalo išdirbinių fabrikas

Gaminama įvairūs varžtai ir bitoki metaliniai išdirbiniai automatinėmis mašinomis ir dideliame kiekyje

Emilija T. de Čekanauskas

Brandzen 2645
T. A. 22 Avellaneda 8535 ir 4258 — Sarandi

MAŠINŲ FABRIKAS

Šaltam metalo apdirbimui

**KNIEDŽIŲ, VARŽTŲ IR VERŽEKLIŲ
FABRIKAS**

Vladis Urbietis

Savininkas:
C. Morón 3596 (Alt. Pavón 3500), Lanús
T. A. 241, Lanus 0116

KĖDŽIŲ FABRIKAS

Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. Didelis pasirinkimas.

JUOZAS JUŠKA

Savininkas

R. Gutierrez 1948 - Avellaneda - T. A. 22 - 5137

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS

Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams

Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis

Savininkai

Quilmes 184, Bs. Aires, T. A. 61, Corrales 4570

VITRINŲ FABRIKAS

Įvairiausi moderniški įrenginiai vaistinėms, drabužių parduotuvėms, barams ir t. t.

Savininkas:

Kazimieras Kaminskas

Trelles 1545-47 Buenos Aires
T. A. 59, Paternal 3675 ir 1918

Didelis Kėdžių Fabrikas

Gaminamos įvairių rūšių kėdės dideliais kiekiais. Darbas atliekamas sąžiningai ir punktualiai

Savininkai:

Šulnis ir Geigas

Chile 765 — Humberto I 1956
T. A. 20 - 9578 Avellaneda

Correo
Argentino
Casa Central

FRANQUEO PAGADO
Concesión No. 4289

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 4015

Registro Nacional de la Prop. Intelectual No. 282140

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas
Gaminama automatinėmis staklėmis

Inž. Jonas Čekanauskas

Brandzen 2555 - Avellaneda - T. A. 22-9264
T. A. Particular: 22, Avellaneda 7812

Mechaninė dirbtuvė

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Savininkas:

Inž. Jonas Ramanauskas

Anatole France 390, Sarandi, Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA 'EUROPA'

Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui

Jonas Motekūnas

Savininkas

Curupayti 230-32 - Gerli F.C.S. - Avellaneda
T. A. 241, Lanus 0933

Lietuviškas kėdžių fabrikas

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams

Bronius Eidukonis

Savininkas

Salta 265, Sarandi F.C.S. T. A. 22 - 5461

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Įvairiems darbams. — Įvairiausi pritaikymai, padangų ir stabdžių keitimas. Darbas atliekamas sąžiningai ir greitai.

J. Sudnius ir D. Reale

Entre Rios 1866, Buenos Aires - T. A. 23-0903